

Załącznik nr 1
do Uchwały Zarządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
z dnia

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2016 ROK W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Olsztyn 2016

Spis treści

Definicje i objaśnienia	3
Wstęp	7
Rozdział 1. Uwarunkowania prawne, programowe i organizacyjne Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok	8
Rozdział 2. Opis sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim	15
2.1. Czynniki kształtujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 roku	15
2.2. Poziom bezrobocie	15
2.3. Stopa bezrobocia	23
2.4. Struktura regionalnego bezrobocia	26
2.5. Oferty wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej	32
2.6. Płynność bezrobocia	33
2.7. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	35
Rozdział 3. Prognoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2016 roku	38
Rozdział 4. Priorytety oraz priorytetowe grupy w 2016 roku	42
4.1. Priorytetowe grupy osób w 2016 roku	47
Rozdział 5. Główne źródła finansowania zadań ujętych w RPDZ na 2016 rok	50
Rozdział 6. Monitoring wykonywania zadań RPDZ na 2016 rok	52
Załączniki do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2016 rok	53

Definicje i objaśnienia

Wyjaśnienie podstawowych pojęć i zagadnień zostało przygotowane w oparciu o Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015. poz.149) – zwana dalej ustawą, jak również Słownik pojęć stosowanych w badaniach statystycznych statystyki publicznej.

Bezrobotny – według ustawy, oznacza osobę, która bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotna była zatrudniona nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 6 miesięcy, oraz osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 3 i 4, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub w szkole wyższej, gdzie studiuje na studiach niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- ukończyła 18 lat,
- nie osiągnęła wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.),
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie nabyła prawa do emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, przyznanej przez zagraniczny organ emerytalny lub rentowy, w wysokości co najmniej najniższej emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych),
- nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,
- nie złożyła wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis:
 - zgłosiła do ewidencji działalności gospodarczej wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął, albo
 - nie upłynął jeszcze okres do, określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej,
- nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego,
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków

- pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w art. 70 ust. 6,
- nie podlega, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie pobiera na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów zasiłku dla opiekuna.

Bezrobotny według BAEL - osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według definicji BAEL),
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych – osoba bezrobotna zarejestrowana nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Bezrobotny długotrwale – oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Bezrobotny do 25 roku życia – bezrobotny, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia.

Bezrobotny zarejestrowany – osoba, która w okresie sprawozdawczym została zarejestrowana w urzędzie pracy jako bezrobotna (w ciągu miesiąca, kwartału lub roku). Wśród zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie:

- rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym m.in. po pracach interwencyjnych, robotach publicznych, stażu, szkoleniu lub po odbytych przygotowaniu zawodowym dorosłych),
- osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące,
- zwolnionych z przyczyn zakładu pracy.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia – bezrobotny, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia.

Bezrobotny w szczególnej sytuacji na rynku pracy – zgodnie z art. 49 ustawy to bezrobotny należący do jednej z poniższych kategorii:

- bezrobotni do 30 roku życia,
- bezrobotni długotrwale,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- bezrobotni niepełnosprawni.

Fundusz Pracy – państwowy fundusz celowy, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Stanowi on główne źródło finansowania działań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych. Przychodami Funduszu Pracy są, zgodnie z art. 106 ustawy między innymi:

- obowiązkowe składki na Fundusz Pracy,
- dotacje budżetu państwa,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej na współfinansowanie projektów finansowanych z Funduszu Pracy.

Środki Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych są limitowane, a ich wysokość dla poszczególnych województw, ustalana jest corocznie na podstawie wzoru algorytmicznego. Ze środków Funduszu Pracy wypłaca się również zasiłki z tytułu bezrobocia. Środki na zasiłki nie wchodzi w limit przyznawany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację bezrobotnych. Urzędy pracy otrzymują środki na ten cel odpowiednio do zgłaszanych potrzeb (wiąże się to ze zmienną liczbą bezrobotnych uprawnionych w danym miesiącu do pobierania zasiłku).

Grupa NEET – młodzi ludzie w wieku od 15 do 29 r.ż., którzy nie mają zatrudnienia, nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu.

Oferta pracy – oznacza wolne od wymagań naruszających zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, w rozumieniu przepisów prawa pracy, zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika.

Prace interwencyjne – zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie bezrobotnych.

Prace społecznie użyteczne – prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Przygotowanie zawodowe dorosłych – instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończonego egzaminem.

Roboty publiczne – zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, z wyłączeniem pracy organizowanych w urzędach pracy, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeśli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Staż – nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą.

Stopa bezrobocia – procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej).

Szkolenie – pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej – są to zgłoszone przez pracodawców do urzędów pracy wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsc aktywizacji zawodowej (m.in. przygotowania zawodowego dorosłych, stażu, prac społecznie użytecznych).

Zatrudnienie niesubsydiowane – zatrudnienie na otwartym rynku, nie finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Zatrudnienie subsydiowane – zatrudnienie finansowane ze środków Funduszu Pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, podjęcia działalności gospodarczej oraz podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego.

Współczynnik aktywności zawodowej – obliczany jest jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

Wskaźnik zatrudnienia – obliczany jest jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

Koszt ponownego zatrudnienia – (tj. efektywność kosztową) – stanowi iloraz kwoty poniesionych wydatków w określonym roku na daną formę aktywizacji oraz liczby osób, które po zakończeniu udziału we wskazanym

roku w danej formie aktywizacji uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęły działalność na własny rachunek.

Efektywność zatrudnieniowa – (tj. wskaźnik ponownego zatrudnienia) – wyrażony w procentach stosunek liczby osób, które po zakończeniu w danym roku udziału w określonej formie aktywizacji uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęły działalność na własny rachunek – do liczby osób, które w roku danym zakończyły udział w danej formie aktywizacji.

Analiza efektywności programów rynku pracy za dany rok, sporządzana jest trzy miesiące po zakończeniu roku kalendarzowego. Tak więc zbadanie efektywności programów rynku pracy realizowanych w 2015 roku możliwe będzie po zakończeniu I kwartału 2016 roku.

Wstęp

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (RPDZ) jest przygotowywany corocznie. Zgodnie z ustawowymi wymogami jest to dokument o charakterze operacyjnym, który określa i koordynuje politykę rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w regionie w krótkim okresie czasu. Wyznaczone są w nim obszary priorytetowe dla podejmowanych działań na najbliższy rok. Wybór obszarów priorytetowych nie jest przypadkowy – wynika z diagnozy sytuacji na rynku pracy w regionie oraz uwzględnia zapisy innych długo i średniookresowych dokumentów operacyjnych. W dokumencie określone zostały również grupy bezrobotnych i innych osób wymagających szczególnego wsparcia na regionalnym rynku pracy. Dokument obejmuje również przykładowe działania, które powinny być realizowane przez podmioty o różnym statusie organizacyjnym, działające na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego. Ich zaangażowanie i współpraca będzie jednym z elementów gwarantujących pełną realizację Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2016 rok.

Struktura dokumentu obejmuje:

- ✓ uwarunkowania prawne, programowe RPDZ na 2016 rok;
- ✓ charakterystykę sytuacji na regionalnym rynku pracy w 2015 roku oraz ocenę podstawowych procesów i zjawisk, które wystąpiły w regionie;
- ✓ prognozę sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2016 roku; wraz z podaniem przewidywanego poziomu bezrobocia oraz udziału procentowego wybranych grup bezrobotnych w ogóle bezrobocia;
- ✓ priorytety oraz działania na rzecz zatrudnienia, zaplanowane do realizacji w 2016 roku w województwie warmińsko-mazurskim;
- ✓ wskazanie głównych źródeł finansowania zadań wraz z informacją o wielkości środków finansowych na 2016 rok;
- ✓ sposób monitorowania i koordynowania planowanych do wykonania zadań, wydatkowania środków finansowych oraz wyznaczonych do osiągnięcia rezultatów.

Rozdział 1.

Uwarunkowania prawne, programowe i organizacyjne Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok

Podstawowym dokumentem dla opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia (RPDZ) jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W myśl postanowienia art. 3 ust. 4 tej ustawy, samorząd województwa na podstawie Krajowego Planu Działań, przygotowuje corocznie plan działań na rzecz zatrudnienia, określający priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia. Dokument powinien uwzględniać strategię rozwoju województwa, w tym w zakresie polityki społecznej.

Działania, które zostały opracowane w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok, są zbieżne w obszarze zatrudnienia i rynku pracy również z wymienionymi poniżej dokumentami.

Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017

Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ) stanowi podstawę dla podejmowanych przez państwo działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. W Krajowym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017 zostały określone dwa priorytety:

1. Zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia.
2. Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

W dużej części są one kontynuacją priorytetów przyjętych w KPDZ na lata 2012-2014. Misją KPDZ na lata 2015-2017 jest ograniczenie wysokiego bezrobocia oraz podejmowanie i realizacja działań mających w szczególności przyczynić się do wzrostu zatrudnienia, ograniczenia ubóstwa oraz wykluczenia społecznego wynikającego m.in. z braku zatrudnienia i niepełnosprawności.

Celem ogólnym KPDZ jest zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem (do 68,1% w 2017 r. – dla osób w przedziale wieku 20-64 lata). Realizacji tego celu, sprzyjać będzie osiągnięcie celów dodatkowych: zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem oraz zwiększenie wskaźnika

aktywności zawodowej. Dla osiągnięcia przyjętych celów zaplanowano szereg działań m.in. wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy; wspieranie tworzenia partnerstw na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym, wspieranie zatrudnienia na obszarach rewitalizowanych, ze szczególnym wykorzystaniem „zielonych” miejsc pracy, sięganie po dotąd niewykorzystane zasoby na rynku pracy (bierni zawodowo, cudzoziemcy).

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) to dokument tworzony w celu określenia działań rozwojowych, tak aby realizując założone priorytety poprawić sytuację społeczno-gospodarczą kraju oraz by przyspieszyć rozwój Polski. SRK wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze na politykę rozwoju: konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i terytorialna, sprawne i efektywne państwo. Szczególnie ważne są dwa ostatnie obszary, w których kładziony jest nacisk na działania wspierające i pobudzające aktywność zawodową osób bezrobotnych, poprzez umacnianie świadomości uczenia się przez całe życie oraz aktywne poszukiwanie pracy. Planuje się również wspieranie startu zawodowego osób wchodzących dopiero na rynek pracy, poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych wśród osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu m.in. niepełnosprawności.

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020 (KPR) jest głównym narzędziem realizacji na poziomie państw członkowskich unijnej strategii gospodarczej „Europa 2020”. Celem KPR jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przyłączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi. KPR skupia się na trzech obszarach priorytetowych: Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego; Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego; Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. W ramach ostatniego z wymienionych priorytetów, KPR przewiduje działania ukierunkowane na nowoczesny rynek pracy. Celem realizacji tych działań jest osiągnięcie do 2020 r. wskaźnika zatrudnienia o wartości 71% wśród osób w wieku 20-64 lata. KPR podkreśla potrzebę działań prowadzących do aktywizacji tych grup społecznych, które do tej pory w niewystarczającym stopniu były obecne na rynku pracy – zwłaszcza młodzieży, kobiet i osób powyżej 50 roku życia.

Zaktualizowany Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce

Gwarancje dla młodzieży to program wsparcia młodych na rynku pracy, który jest częścią „Pakietu na rzecz zatrudnienia młodzieży” wypracowanego przez Komisję Europejską. Wśród adresatów Gwarancji dla młodzieży w Polsce, należy wyróżnić 4 podgrupy: osoby w wieku 15-17 lat przedwcześnie kończące naukę – osoby zaniedbujące obowiązek szkolny (do 16 r. ż.) lub obowiązek nauki (do osiągnięcia 18 r. ż.); osoby w wieku 18-29 lata pozostające poza zatrudnieniem, edukacją i szkoleniem (NEET) – w tym osoby wymagające szczególnego wsparcia tj. oddalone od rynku pracy, ze środowisk defaworyzowanych, z obszarów wiejskich; osoby w wieku 18-29 lat zarejestrowane jako bezrobotni – w tym również zarejestrowani studenci studiów zaocznych i wieczorowych; bezrobotna młodzież oraz poszukujący pracy absolwenci szkół i uczelni w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego, w wieku 18-29 lat – w zakresie wsparcia przedsiębiorczości osób młodych.

Punktem wyjścia do uzyskania „Gwarancji dla młodzieży” będzie indywidualny plan działania, który pozwoli na dobranie najskuteczniejszej formy wsparcia. W ciągu 4 miesięcy od zarejestrowania w urzędzie pracy lub podpisania umowy z Ochotniczym Hufcem Pracy, młodemu bezrobotnemu przedstawiona zostanie propozycja stażu, szkolenia, dalszego kształcenia się, oferta pracy lub inna forma aktywizacji zawodowej. Wśród kluczowych instytucji realizujących działania wspierające osoby młode we wchodzeniu na rynek pracy wymienić należy: Powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, Bank Gospodarstwa Krajowego.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

PO WER jest programem, który odpowiada na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia jednocześnie oferując wsparcie bezpośrednie w obszarach, których wsparcie z poziomu krajowego jest uzasadnione obiektywnymi przesłankami. Interwencja podejmowana z poziomu krajowego koncentrować się będzie przede wszystkim na rozwiązaniach systemowych, projektach pilotażowych oraz działaniach o zasięgu ogólnokrajowym. W ramach osi priorytetowej I *Osoby młode na rynku pracy* realizowane będzie wsparcie bezpośrednie dla osób młodych bez pracy, które będzie przyczyniało się do ich aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy. W ramach osi priorytetowej II *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji* zostały skupione działania dotyczące: promowania trwałego zatrudnienia wysokiej jakości i mobilności pracowników, promowania

włączenia społecznego i walki z ubóstwem oraz dyskryminacją, inwestowania w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenie się przez całe życie oraz wzmacniania zdolności instytucjonalnych organów publicznych i zainteresowanych stron z sektora publicznego oraz skuteczności administracji publicznej.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji

Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 jest programem rozwoju. Celem dokumentu jest przedstawienie projektowanej polityki państwa w zakresie walki z ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W ramach programu, do 2020 roku założono do osiągnięcia cel, jakim jest trwałe zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln oraz wzrost spójności społecznej. Do jego realizacji posłużą cele operacyjne, jakimi są m.in: ograniczenie wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży – przez usługi do aktywności; aktywna osoba i zintegrowana rodzina - odpowiedzialne lokalne środowisko; nasi seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni; reforma zarządzania systemem rynku pracy i integracji społecznej.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

W dokumencie określono kluczowe kierunki interwencji publicznej mające służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce. W ramach Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2020 roku założono realizację celu, aby ekonomia społeczna stała się istotnym czynnikiem wzrostu zatrudnienia, spójności oraz rozwoju społecznego, a jej podmioty – ważnymi elementami aktywizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy oraz dostarczycielami usług użyteczności publicznej dla wspólnot lokalnych.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, zobowiązuje również regionalne ośrodki polityki społecznej do stworzenia pionu koordynacji działań w obszarze ekonomii społecznej w województwie oraz przygotowania i wdrożenia do realizacji, w imieniu samorządów województw, regionalnych programów ekonomii społecznej. Na poziomie regionalnym obowiązuje Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2025 roku

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2025 roku, opiera się na koncepcji trzech płaszczyzn rozwoju, obejmujących ludzi, gospodarkę oraz relacje. Na tej podstawie wyróżniono trzy priorytety strategiczne: konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo, nowoczesne sieci. W ramach wymienionych priorytetów, zostały wyodrębnione cele strategiczne. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia wpisuje się w szczególności w Cel strategiczny *Wzrost aktywności społecznej*, w ramach którego planowane jest podniesienie jakości kapitału społecznego poprzez specjalne działania na rzecz wzrostu aktywności społecznej, głównie poprzez wspieranie organizacji pozarządowych, które w dużej mierze tą aktywność inicjują. Planowane jest także pobudzanie i wzmacnianie struktur edukacji oraz wzrostu dostępności i jakości usług publicznych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

RPO WiM 2014-2020 jest w pewnej mierze kontynuacją Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Dokument ten jest narzędziem realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Z programu zostaną dofinansowane przedsięwzięcia w zakresie m.in. przedsiębiorczości, kształcenia, szkolenia zawodowego, efektywności energetycznej, gospodarki odpadami, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dostępu do usług publicznych, regionalnego rynku pracy i włączenia społecznego. W ramach osi priorytetowej 10 Regionalny rynek pracy, priorytetem inwestycyjnym będzie dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy oraz biernych zawodowo.

Zaktualizowana Strategia Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku

Wiodącym celem Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku jest: Wzrost zatrudnienia oraz aktywności zawodowej mieszkańców regionu. Oczekiwanym efektem realizacji założonego celu jest m.in. wyższy poziom zatrudnienia mieszkańców, zwłaszcza kobiet, osób młodych, starszych, niepełnosprawnych, a także zamieszkujących obszary wiejskie i małe miasta.

Osiągnięciu tego celu mają służyć 3 priorytety i 12 przykładowych typów działań, które zostały określone na podstawie analizy uwarunkowań krajowych i regionalnych. Priorytet I – Wzrost zatrudnienia, w którym realizacja działań ukierunkowana jest na aktywizację zawodową popartą integracją wszystkich grup społecznych, tworzeniem innowacyjnych i konkurencyjnych miejsc pracy. Niezbędne jest również wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw oraz podniesienie poziomu usług świadczonych przez instytucje rynku pracy. Priorytet II – Wsparcie tworzenia nowych trwałych miejsc pracy – w ramach tego priorytetu podejmowane działania powinny być ukierunkowane na zapewnienie osobom, które chcą rozpocząć działalność gospodarczą, wsparcia w zakresie otrzymania środków finansowych, jak i w pokonywaniu barier, z którymi wiąże się samozatrudnienie. Priorytet III – Wzrost poziomu jakości kształcenia – głównymi kierunkami wsparcia w obszarze edukacji będzie wsparcie szkolnictwa wyższego i szkolnictwa zawodowego, w tym rozwój kompetencji kluczowych na rynku pracy (tj. technologii informacyjno-komunikacyjnych, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego oraz kształtowania właściwych postaw (m.in. innowacyjności, pracy zespołowej).

Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020

Rolą programu Polityki senioralnej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020 jest wytyczenie kierunków działań na rzecz osób starszych, koniecznych do podjęcia przez wszystkie sektory życia społecznego w celu kreowania rzeczywistości przyjaznej seniorom. Jego wdrażanie wymaga współpracy administracji rządowej i samorządowej: gminnej, powiatowej, wojewódzkiej oraz wielu partnerów: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji oświaty, kultury i edukacji, jednostek służby zdrowia, instytucji kościelnych, a także podmiotów zajmujących się aktywizacją zawodową i społeczną oraz organizacji społecznych. Realizacja tego Programu przyczyni się do wsparcia osób starszych w czterech obszarach: zdrowie (profilaktyka, rehabilitacja), infrastruktura i usługi socjalne; aktywność społeczna, kulturalna i edukacyjna; aktywność zawodowa oraz turystyka, sport i rekreacja.

Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku

Dokument wyznacza kierunki działań województwa, zgodnie z przedstawioną wizją rozwoju społecznego regionu, czyli przede wszystkim lepiej zintegrowanym i aktywnym

społeczeństwem, które jest wykształcone stosownie do potrzeb rynku pracy, a za swoją pracę otrzymuje godziwe wynagrodzenie. Głównym celem Strategii jest współdziałanie wszystkich środowisk oraz instytucji na rzecz wzmacniania integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej. Szczególnie istotny jest Priorytet III *Wspieranie aktywności i mobilności zawodowej oraz edukacyjnej osób bezrobotnych* poprzez opracowywanie i wdrażanie programów udzielających wsparcia osobom młodym, osobom po 50 roku życia, osobom długotrwale bezrobotnym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym, trwale zwiększając ich kwalifikacje zawodowe i umiejętności społeczne oraz ich aktywność i mobilność zawodową.

Uchwałą nr 67/778/15/V z dnia 15 grudnia 2015 roku, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powierzył Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Olsztynie koordynację działań związanych z opracowaniem Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2016 roku oraz powołał Zespół do spraw Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia¹. Członkami Zespołu są przedstawiciele samorządu województwa oraz wojewody, reprezentanci samorządowych jednostek wojewódzkich i powiatowych, regionalnych struktur organizacji związkowych i organizacji pracodawców, a także przedstawiciele nauki i szkolnictwa oraz reprezentanci organizacji pozarządowych.

Sformułowana w ramach prac Zespołu koncepcja RPDZ na 2016 rok, została skierowana do konsultacji i zaopiniowania przez członków Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, powiatów wchodzących w skład województwa oraz po raz pierwszy w tym roku, zgodnie z zapisami znowelizowanej Ustawy - członków Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego. Po akceptacji, Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia będzie przedmiotem obrad Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Prace nad tekstem dokumentu oraz czynności organizacyjne, w tym zebranie i opracowanie materiałów z konsultacji społecznych, wykonywane zostały przez zespół pracowników Wydziału Polityki Rynku Pracy WUP, powołany Zarządzeniem Dyrektora WUP nr 38/2015 z dnia 7 grudnia 2015 roku.

¹ Skład Zespołu został przedstawiony w Załączniku 1.

Rozdział 2.

Opis sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim

2.1. Czynniki kształtujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 roku

Niniejszy podrozdział opracowano na podstawie Komunikatu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego Nr 12/2015 (Urząd Statystyczny w Olsztynie) oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego. Większość danych podawana jest według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ze względu na brak nowszych danych, informacje dotyczące ludności zostały opisane według stanu na koniec 2014 roku, podobnie jak dane nt. liczby osób pracujących w gospodarce narodowej. Część danych związanych z podmiotami przytoczonych w analizie dotyczy okresu trzech kwartałów 2015 roku.

Ludność województwa warmińsko-mazurskiego

Na koniec 2014 roku województwo warmińsko-mazurskie zamieszkiwało 1 444,0 tys. osób, co oznacza, że w porównaniu z 2013 r. liczba mieszkańców regionu zmniejszyła się o 2,9 tys. osób. Udział procentowy mieszkańców regionu, w ogólnej liczbie ludności w Polsce wynosił 3,8%. W tym zakresie, na przełomie ostatnich lat nie odnotowano większych zmian. Na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym pozostawała również średnia gęstość zaludnienia, która wynosiła 60 osób/km² (w kraju 123 osoby/km²).

Większość ludności województwa warmińsko-mazurskiego (59,2%, tj. 854,3 tys. osób) mieszka w miastach. Zaznaczyć należy, że od 2005 roku, odsetek ten ulega nieznacznemu zmniejszaniu. Podobnie jak w roku ubiegłym, mieszkańcy miast byli średnio o trzy lata starsi od mieszkańców wsi.

W strukturze ludności według płci od lat przeważają kobiety, stanowiąc niezmiennie 51,0% populacji województwa warmińsko-mazurskiego. Niezmienny jest również współczynnik feminizacji, który w 2014 roku wyniósł 104, co oznacza, iż na każdych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety.

Województwo warmińsko-mazurskie jest regionem stosunkowo młodym. Według danych na koniec 2014 roku, mediana wieku mieszkańców Warmii i Mazur była niższa niż w kraju i wynosiła 38,5 lat (w kraju 39,4). Zaznaczyć jednak należy, iż dynamika wzrostu tego wskaźnika w regionie jest wyższa niż w kraju. Na przestrzeni 2013 i 2014 roku nastąpił wzrost odpowiednio o 0,5 i 0,3.

Rosnąca mediana wieku, świadczy o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa. Zjawisko to potwierdza również malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz udział procentowy tych grup w ogólnej liczbie mieszkańców Warmii i Mazur, przy jednoczesnym wzroście ludności w wieku poprodukcyjnym. W 2014 r., populacja osób w wieku produkcyjnym, mająca największy udział procentowy w ogólnej liczbie mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego (64,2%), wyniosła 927,4 tys. osób. Jednak w stosunku do 2013 roku liczba ludności w tym przedziale wiekowym spadła o 8 315 osób (o 0,9 %), a ich odsetek zmniejszył się o 0,5 pkt proc. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, stanowiła 18,8% ogółu, jednakże w analizowanym okresie ich liczba spadła o 3 984 osoby (o 1,4%) wynosząc 270,8 tys. osób. Obserwowany w tym okresie wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym wyniósł 9 351 osób (wzrost o 4,0%). Ich odsetek wzrósł do 17,0% (o 0,7 pkt proc.). Zmiany w liczbie ludności są w województwie mniej intensywne niż w Polsce, gdzie liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 0,8%, przedprodukcyjnym o 0,7%, zaś poprodukcyjnym zwiększyła się o 3,2%.

**Tabela 1. Ludność według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2012-2014
w województwie warmińsko - mazurskim (stan na 31 XII)**

Grupy wiekowe	Lata			Lata		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	w tysiącach			w %		
Ludność ogółem	1 450 697	1 446 915	1 443 967	100,0	100,0	100,0
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17)	279 683	274 832	270 848	19,3	19,0	18,8
Ludność w wieku produkcyjnym (18-59/64)	942 867	935 744	927 429	65,0	64,7	64,2
Ludność w wieku poprodukcyjnym (60/65+)	228 147	236 339	245 690	15,7	16,3	17,0

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie.

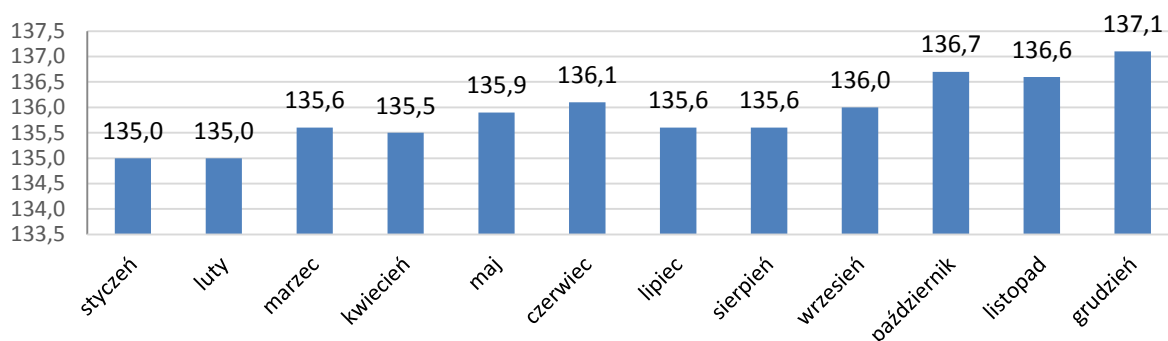
O postępującym procesie starzenia się społeczeństwa świadczą również dane dotyczące przewidywanego dalszego trwania życia. Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla mężczyzn w wieku 60 lat mieszkających na Warmii i Mazurach wynosiła w 2014 roku 18,6 lat,

w Polsce – 19,2. Dla kobiet liczby te kształtowały się odpowiednio – 24,0 lata w regionie i 24,3 w kraju. Dla porównania od 2005 roku przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w regionie, w przypadku mężczyzn wzrosła z 17,2 lat, zaś w przypadku kobiet z 22,7 lat.

Zatrudnienie

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 roku liczba pracujących w gospodarce narodowej, z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie w porównaniu do 2013 roku była wyższa o 6 711 osób, tj. 1,6% i wyniosła 426 348 osób (rok wcześniej wzrost wynosił 0,4%). Z ogólnej liczby pracujących w 2014 roku, większość skupiał sektor prywatny – 322 603 osoby (75,7%), natomiast pozostali to pracownicy sektora publicznego – 103 745 osób (24,3%).

Wykres 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2015 roku

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie.

Wynagrodzenie

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń - grudzień 2015 roku ukształtowało się na poziomie 3 345,93 zł, co oznacza, iż w stosunku do 2014 r. wzrosło o 4,1% (tj. o 133,17 zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w kraju wyniosło w tym samym okresie 4 121,41 zł, będąc tym samym o 3,5% (141,17 zł) wyższe niż w 2014 roku.

Wynagrodzenia niższe w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw otrzymywały osoby zatrudnione w branżach: zakwaterowanie i gastronomia (o 16,3%); handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 14,4%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 14,2%). Najwyższe wynagrodzenie, w porównaniu do przeciętnego w województwie, otrzymywali pracownicy sektorów: informacja i komunikacja (o 32,3%) oraz obsługi nieruchomości (o 23,0%).

Tabela 2. Przeciętne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach PKD w województwie warmińsko-mazurskim w 2015 roku

Wyszczególnienie	Przeciętne wynagrodzenie brutto (w zł)
Ogółem, w tym:	3 345,93
przemysł	3 435,96
budownictwo	3 361,37
handel; naprawa pojazdów samochodowych	2 862,64
transport i gospodarka magazynowa	2 871,75
zakwaterowanie i gastronomia	2 800,34
informacja i komunikacja	4 427,54
obsługa nieruchomości	4 113,09
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 636,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przemysł

Produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób osiągnęła w 2015 roku wartość 28 616,9 mln zł i była o 4,4% wyższa niż w 2014 roku (w kraju wzrost o 4,8%). W ujęciu rocznym wzrost produkcji sprzedanej odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 10,1%). W przetwórstwie przemysłowym najbardziej rozwinęła się produkcja pozostałego sprzętu transportowego (o 19,7%); papieru i wyrobów z papieru (18,4%). Spadek natomiast odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,7%).

Wydajność pracy w przemyśle na 1 zatrudnionego w 2015 r. wyniosła 360,1 tys. zł i była o 2,0% (dla porównania w Polsce o 3,3%) wyższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Handel

W okresie styczeń - grudzień 2015 r. sprzedaż detaliczna w województwie była o 9,2% mniejsza niż przed rokiem. Według szacunków GUS, w Polsce, sprzedaż detaliczna w 2015 r. była o 3,3% wyższa niż w roku poprzednim (kiedy obserwowano wzrost o 3,9%). W regionie spadek odnotowano prawie we wszystkich grupach produktów, w tym największy w sprzedaży: farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 16,5%) oraz prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 16,4%). Zwiększyła się sprzedaż włókna, odzieży, obuwia (o 3,7%). Sprzedaż hurtowa, zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych w 2015 roku wzrosła o 10,4% (w Polsce o 4,9%).

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2015 roku w rejestrze REGON województwa warmińsko- mazurskiego wpisanych było 123 876 podmiotów. W porównaniu z 2014 rokiem, ich liczba zwiększyła się o 515 podmiotów, tj. o 0,4%. Znaczną większość podmiotów wpisanych do rejestru REGON, podobnie jak w 2014 roku, stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób) – 95,5% ogółu podmiotów; firmy małe (10-49 pracowników) – 3,6%; średnie (50-249 pracowników) – 0,8%. Przedsiębiorstwa duże, zatrudniające ponad 250 osób to zaledwie 0,09% podmiotów gospodarczych. Struktura ta od lat pozostaje niezmienna i jest zbliżona do struktury wielkościowej podmiotów gospodarczych w Polsce.

Sekcjami dominującymi w regionie były sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych (21,7% ogółu podmiotów), budownictwo – 11,6% oraz obsługa rynku nieruchomości – 9,2% i przetwórstwo przemysłowe – 8,1%.

Jednostki sektora prywatnego stanowią w naszym regionie 95,6% (118 444 podmioty), natomiast 4,4% (5 417 podmiotów) to jednostki sektora publicznego.

Rynek pracy w regionie jest zróżnicowany wewnętrznie. Największą liczbą zarejestrowanych podmiotów w I-III kwartale 2015 roku, charakteryzowały się powiaty grodzkie: Olsztyn (23 129 podmiotów) i Elbląg (12 587 podmiotów), natomiast wśród powiatów ziemskich najwięcej wpisanych było w powiecie olsztyńskim (10 773 podmioty).

Analizując zmiany w liczbie wpisanych podmiotów gospodarki narodowej w latach 2014-2015, należy zauważyć, iż największy wzrost nastąpił w powiatach: olsztyńskim (o 215 podmiotów, tj. o 2,0%) oraz m. Olsztyn (o 431 tj. 1,9%). Spadek liczby zarejestrowanych podmiotów nastąpił w siedmiu powiatach, przy czym największy w oleckim (o 44 podmioty, tj. o 1,4%) oraz działdowskim (o 53 podmioty, tj. 1,3%).

**Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestrze REGON według powiatów
w I-III kw. 2014 i 2015 roku²**

Powiat	2014 rok	2015 rok	Zmiana	
			w podmiotach	w %
Polska	4 102 768	4 185 120	82 352	2,0
Województwo	123 131	124 159	1 028	0,8
Bartoszycki	4 100	4 088	-12	-0,3
Braniewski	3 009	3 055	46	1,5
Działdowski	4 182	4 129	-53	-1,3
Elbląski	3 946	3 999	53	1,3
Miasto Elbląg	12 397	12 587	190	1,5
Ełcki	6 735	6 803	68	1,0
Giżycki	5 479	5 520	41	0,7
Gołdapski	2 202	2 195	-7	-0,3
Iławski	7 063	7 068	5	0,1
Kętrzyński	4 563	4 559	-4	-0,1
Lidzbarski	3 458	3 509	51	1,5
Mrągowski	4 747	4 727	-20	-0,4
Nidzicki	2 360	2 394	34	1,4
Nowomiejski	3 048	3 072	24	0,8
Olecki	3 077	3 033	-44	-1,4
Olsztyński	10 558	10 773	215	2,0
Miasto Olsztyn	22 698	23 129	431	1,9
Ostródzki	8 323	8 327	4	0,0
Piski	4 238	4 253	15	0,4
Szczygieński	5 203	5 209	6	0,1
Węgorzewski	1 745	1 730	-15	-0,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Produkt Krajowy Brutto

W 2014 roku, według wstępnych szacunków GUS, w województwie warmińsko-mazurskim, tak jak we wszystkich pozostałych, w porównaniu do roku poprzedzającego odnotowano wzrost produktu krajowego brutto, w cenach bieżących o 3,7%. Wartość PKB

² Brak danych w układzie rocznym.

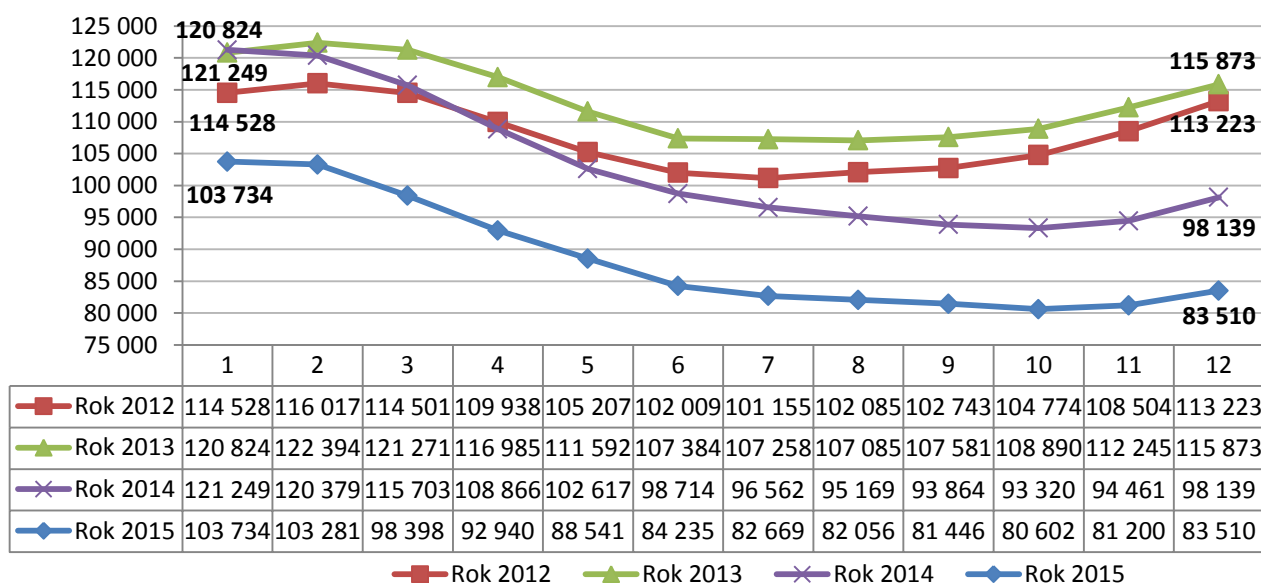
ukszałtowała się na poziomie 46 222 mln zł. (dla porównania w Polsce 1 719 097 mln zł), zaś udział regionu w tworzeniu PKB wynosił 2,7%. Tym samym zajmowaliśmy dwunaste miejsce w kraju. Mniejszy wskaźnik udziału miały województwa opolskie (2,1%); podlaskie i lubuskie (2,2%) oraz świętokrzyskie (2,4%).

Wartość PKB w województwie w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie 31 977 zł, co stanowiło 71,6% wartości produktu krajowego brutto w Polsce (44 670 zł). Jest to jeden z najniższych wskaźników w kraju, obok Lubelskiego (31 233 zł) i Podkarpackiego (31 664 zł).

2.2. Poziom bezrobocie

Na koniec grudnia 2015 roku, w województwie warmińsko-mazurskim liczba bezrobotnych wyniosła 83 510 osób. Jeden z celów Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok, zakładał utrzymanie poziomu bezrobocia w granicach 90 680 osób - 98 153 osoby, dane na koniec 2015 roku przedstawiają, iż osiągnęliśmy niższy poziom bezrobocia niż zakładany wariant optymistyczny o 7 170 osób (o 7,9%).

Wykres 2. Zmiany poziomu bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2012-2015

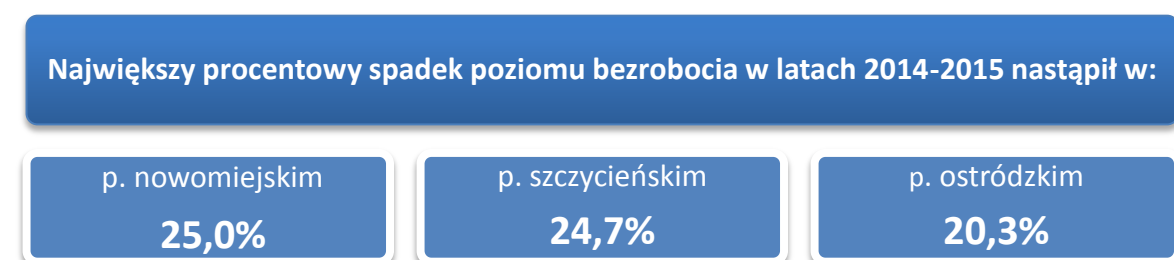
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

Analizując czteroletni okres, czyli lata 2012-2015, można zauważyć, iż poziom bezrobocia od 2014 roku maleje. W ciągu roku 2014-2015 r., liczba osób zarejestrowanych w urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego zmniejszyła się o 14 629 osób (tj. o 14,9%). Natomiast w porównaniu do 2012 roku, poziom bezrobocia zmaleł o ponad ¼

(26,2%), wynosząc na koniec 2015 roku 83 510 osób. Podobnie niski poziom bezrobocia wystąpił w 2008 roku i wyniósł 87 420 osób.

W Polsce, na koniec 2015 roku w rejestrach urzędów pracy w kraju pozostawało 1 564 182 osoby. Poziom bezrobocia w odniesieniu do 2014 roku zmniejszył się o 14,3% (tj. o 260 998 osób). W klasyfikacji województw, pod względem spadku liczby osób bezrobotnych w ciągu roku, nasz region znajduje się na 8 miejscu.

Rysunek 1. Powiaty, w których nastąpił największy procentowy spadek poziomu bezrobocia w latach 2014-2015

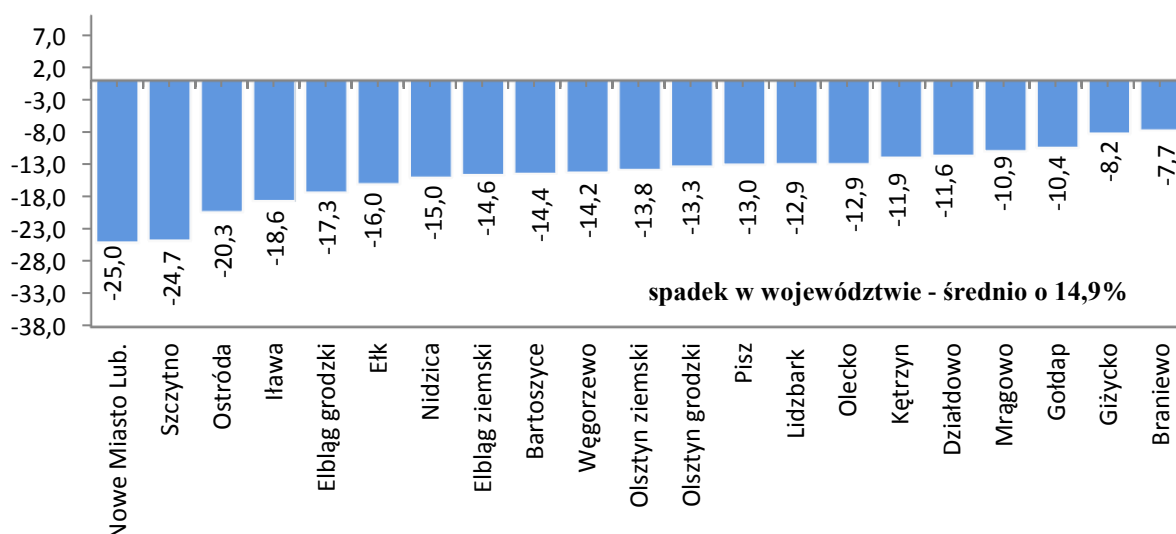

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

W odniesieniu do 2014 roku, liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich powiatach województwa. Największy spadek odnotowano w powiatach: nowomiejskim (o 25,0%, tj. o 782 osoby), szczycieńskim (o 24,7%, tj. o 1 339 osób) oraz ostródzkim (20,3%, tj. o 1 494 osoby).

Natomiast najniższa dynamika spadku liczby bezrobotnych nastąpiła w powiatach: braniewskim o 7,7% (spadek o 323 osoby), giżyckim o 8,2% (tj. o 256 osób) oraz gołdapskim o 10,4% (tj. o 207 osób).

Wykres 3. Zmiany liczby bezrobotnych w % (grudzień 2014 – grudzień 2015)

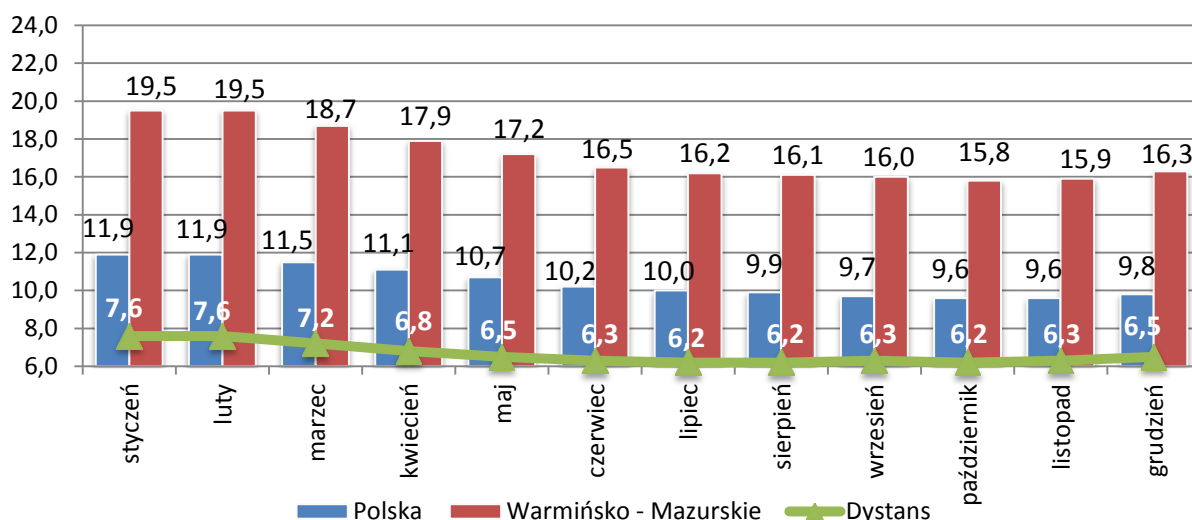
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS-01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

2.3. Stopa bezrobocia

W województwie warmińsko-mazurskim, stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 16,3%. W odniesieniu do 2014 roku wskaźnik ten zmniejszył się o 2,6 pkt proc. Analizując wysokość stopy bezrobocia rejestrowanego w kraju, ukształtowała się ona na poziomie 9,8%, w stosunku do roku 2014 nastąpił spadek tego wskaźnika o 1,7 pkt proc. Uwzględniając stopę bezrobocia w kraju i województwie można zauważyć, iż dynamika spadku tego wskaźnika jest większa na Warmii i Mazurach niż ogółem w Polsce, jest to przejaw, świadczący o tym, iż dystans poziomu bezrobocia w naszym regionie do kraju zmniejsza się.

Wielkość stopy bezrobocia, zarówno w Polsce, jak w województwie, charakteryzuje się cyklicznymi zmianami. W końcu grudnia różnica w wartościach analizowanego wskaźnika w regionie i kraju wyniosła 6,5 pkt proc., natomiast w lipcu, sierpniu oraz październiku osiągnęła najmniejszą wielkość 6,2 pkt proc.

Wykres 4. Stopa bezrobocia w kraju i województwie warmińsko-mazurskim w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniżej średniej wojewódzkiej (16,3%) w 2015 roku, stopa bezrobocia wystąpiła w czterech powiatach oraz dwóch miastach Olsztynie i Elblągu. Stolica województwa w analizowanym okresie charakteryzowała się najniższym poziomem stopy bezrobocia, bowiem wskaźnik ten wyniósł 5,9%, w powiecie iławskim ukształtował się na poziomie 7,3%, w mieście Elbląg – 12,9%, w nowomiejskim – 15,1%, natomiast w powiatach nidzickim i giżyckim wyniósł odpowiednio 15,3% oraz 16,0%.

Powyżej średniej wojewódzkiej, stopa bezrobocia wystąpiła w piętnastu powiatach, przy czym największy jej wskaźnik odnotowano w powiecie kętrzyńskim - 27,4%. Wysoki

poziom stopy bezrobocia wystąpił również w powiatach: braniewskim (27,3%) oraz piskim (26,3%).

W regionie mamy do czynienia z trudną i zróżnicowaną sytuacją na rynku pracy, a obrazuje to różnica, jaka występuje między najwyższą (powiat kętrzyński – 27,4%) i najniższą (miasto Olsztyn – 5,9%) stopą bezrobocia. Dystans jaki dzieli te regiony wynosi 21,5 pkt proc., niemniej jednak zmniejsza się on, bowiem w 2014 wyniósł 22,9 pkt proc. (spadek o 1,4 pkt proc.).

Rysunek 2. Powiaty o największej dynamice spadku stopy bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim wg stanu na koniec grudnia 2014 i 2015 roku

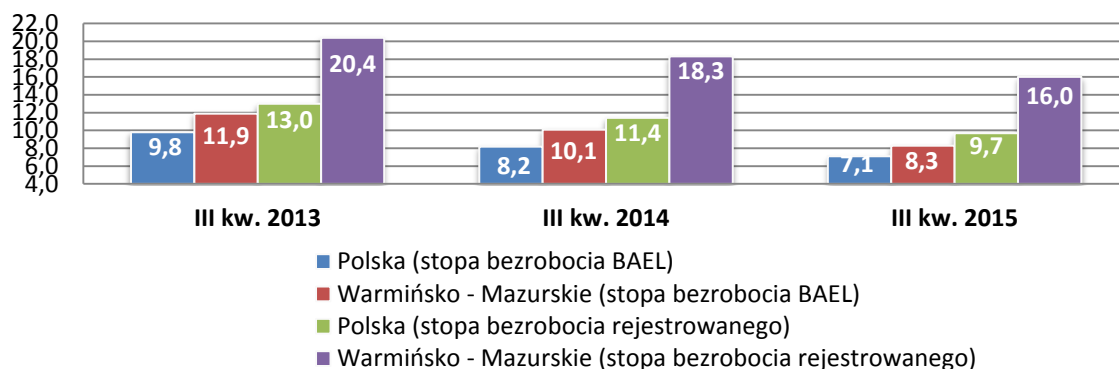
• szczycieński	(-4,8 pkt proc.)
• nowomiejski	(-4,2 pkt proc.)
• ostródzki i ełcki	(-3,6 pkt proc.)
• piski i węgorzewski	(-3,5 pkt proc.)

Źródło: Dane GUS. Opracowanie własne.

W 2015 roku stopa bezrobocia spadła we wszystkich dziewiętnastu powiatach oraz w dwóch miastach na prawach powiatu, tj. w Elblągu i Olsztynie. Najbardziej natężenie bezrobocia w odniesieniu do 2014 roku spadło w powiecie szczycieńskim (spadek o 4,8 pkt proc.). Zmniejszenie tego wskaźnika wystąpiło również w powiatach: nowomiejskim (o 4,2 pkt proc.), ostródzkim i ełckim (spadek o 3,6 pkt proc.) oraz piskim i węgorzewskim (o 3,5 pkt proc.). Natomiast najmniejszą dynamikę spadku stopy bezrobocia odnotowano w m. Olsztyn oraz powiecie giżyckim - o 1,0 pkt proc.

Województwo warmińsko-mazurskie jest regionem, które charakteryzuje znaczna rozpiętość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego od stopy bezrobocia obliczanej według definicji BAEL. Bowiem według BAEL, część bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy nie jest bezrobotna lecz bierna zawodowo lub pracuje w tzw. *szarej strefie*.

Wykres 5. Stopa bezrobocia według BAEL oraz stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju w III kwartale w latach 2013-2015

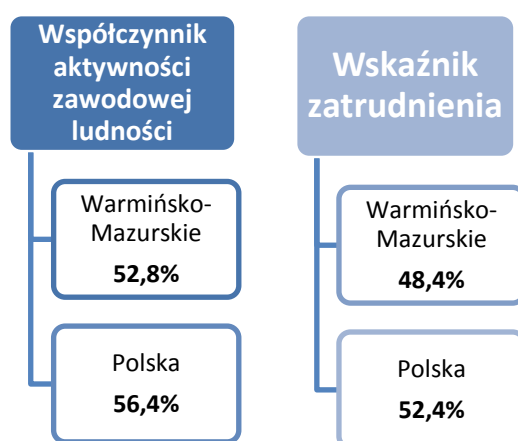

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych BAEL.

Na koniec III kwartału 2015 roku, stopa bezrobocia wg BAEL, wyniosła w regionie 8,3%, podczas gdy stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 16,0%, a więc na poziomie o 7,7 pkt proc. większym. W Polsce wskaźnik stopy bezrobocia wyniósł odpowiednio 7,1% (BAEL) i 9,7% (bezrobocie rejestrowane) – dystans na poziomie 2,6 pkt proc.

Biorąc pod uwagę wszystkie regiony w kraju, województwo warmińsko-mazurskie pod względem wielkości stopy bezrobocia BAEL osiąga 13 miejsce w Polsce. W III kwartale 2015 stopa bezrobocia BAEL była wyższa od tej którą osiągnął nasz region (8,3%), w województwach: podkarpackim (11,2%), lubelskim (9,0%) oraz świętokrzyskim (8,4%). Pozostałe regiony osiągnęły niższą wartość wahającą się od 6,3% w województwie opolskim i wielkopolskim do 7,6% w kujawsko-pomorskim.

Rysunek 3. Współczynnik aktywności zawodowej ludności oraz wskaźnik zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim w III kwartale 2015 roku³

³ Brak danych za IV kwartał 2015 roku.

W 2015 roku wartość współczynnika aktywności zawodowej ludności w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 52,8% osiągając prawie najniższą wartość w skali kraju (56,4%). Jedynie w zachodniopomorskim współczynnik aktywności zawodowej był niższy niż w naszym regionie i wyniósł 52,1%. W stosunku do III kwartału 2014 roku, wskaźnik ten w województwie warmińsko-mazurskim zwiększył się o 1,2 pkt proc. podczas gdy ogółem w Polsce zmniejszył się o 0,1 pkt proc.

Podobne tendencje kształtują się w obszarze wartości wskaźnika zatrudnienia. W regionie na koniec III kwartału 2015 roku wskaźnik ten wyniósł 48,4%, natomiast w kraju 52,4%. Biorąc pod III kwartał 2014 roku, dynamika wzrostu wskaźnika zatrudnienia w warmińsko-mazurskim wyniosła 1,9 pkt proc. (Polska 0,5 pkt proc.), pod kątem jego wzrostu region nasz zajął 4 miejsce w kraju. Podobnie jak w 2014 roku, możemy zaobserwować iż dystans pomiędzy wartościami dla kraju i naszego regionu zmniejsza się, w III kwartale 2015 roku wyniósł 4,0 pkt proc., podczas gdy rok wcześniej było to 5,4 pkt proc.

2.4. Struktura regionalnego bezrobocia

Od wielu lat struktura bezrobocia na warmińsko-mazurskim rynku pracy się nie zmieniła, bowiem charakteryzuje się przewagą **kobiet**. Pomimo spadku liczby bezrobotnych kobiet, ich odsetek nadal rośnie. W końcu 2015 roku, wśród 83 510 zarejestrowanych bezrobotnych, znajdowały się 44 083 kobiety, które stanowiły 52,8% ogółu bezrobotnych. Liczba kobiet spadła o 13,5%, tj. o 6 902 osoby, przy jednoczesnym wzroście ich odsetka w strukturze bezrobotnych o 0,8 pkt proc.

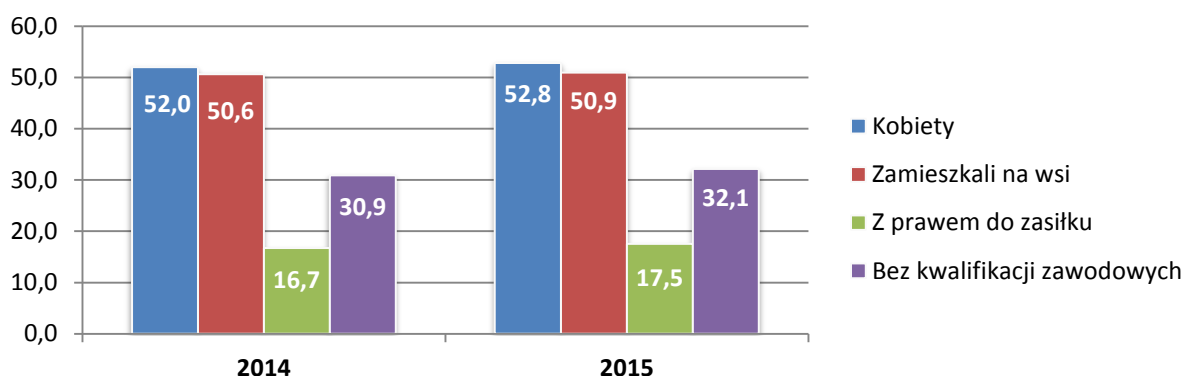
Bezrobotni zamieszkali na wsi w 2015 roku stanowili ponad połowę osób zarejestrowanych w urzędach pracy, grupa ta liczyła 42 491 osób, tj. 50,9% ogółu bezrobotnych. Pomimo spadku, w stosunku do 2014 roku ich liczby o 14,9%, tj. o 14 629 osób, udział procentowy bezrobotnych zamieszkałych na wsi zwiększył się o 0,3 pkt proc.

W końcu 2015 roku 14 652 osobom przysługiwało **prawo do pobierania zasiłku**, grupa ta stanowiła 17,5% ogółu bezrobotnych. W stosunku do roku 2014 odsetek osób uprawnionych do tego świadczenia zwiększył się o 0,8 pkt proc., natomiast ich liczba spadła o 10,4%, tj. o 1 696 osób.

W 2015 roku liczba osób bezrobotnych **bez kwalifikacji zawodowych** wyniosła 26 790 osób, co stanowiło 32,1% ogółu zarejestrowanych w województwie. Porównując z 2014 rokiem można zauważyć iż liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 3 489 osób

(tj. o 11,5%), zwiększył się natomiast o 1,2 pkt proc. udział procentowy bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w ogólnym bezrobociu.

Wykres 6. Udział procentowy wybranych grup bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2014-2015

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy wymagają oddzielnej uwagi. Grupa ta jest uwzględniona w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia z uwagi na to, że ma ona największe problemy ze znalezieniem zatrudnienia lub jest zagrożona wykluczeniem z rynku pracy.

Na koniec 2015 roku, w regionie zarejestrowanych było 24 871 osób **do 30 roku życia**, które stanowiły 29,8% ogółu bezrobotnych. Zatem zakładana wysokość wskaźnika w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok, iż liczba bezrobotnych do 30 roku życia wyniesie do 30%, nie została przekroczona.

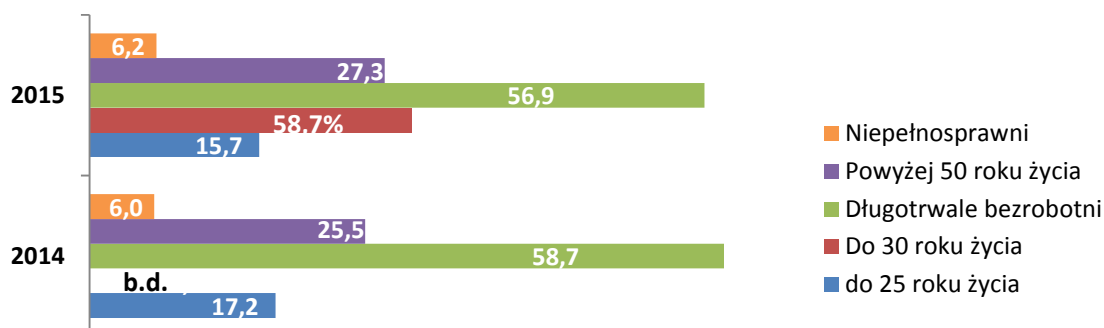
Ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 27 maja 2014 roku wprowadziła zmianę definicji bezrobotnego w szczególnej sytuacji na rynku pracy, dodając m.in. bezrobotnych do 30 roku życia, zatem w statystykach za 2014 rok, ta grupa bezrobotnych nie była jeszcze uwzględniona.

Statystyki dotyczące rynku pracy uwzględniają również kategorię osób **bezrobotnych do 25 roku życia**. Na koniec grudnia 2015 roku, w rejestrach pozostawało 13 144 osób w tym wieku, stanowiąc 15,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z grudniem 2014 roku, widoczny jest spadek liczby bezrobotnych w tej grupie (o 3 708 osób, tj. o 22,0%) oraz, co szczególnie warto podkreślić, spadek udziału procentowego w ogólnym bezrobociu o 1,5 pkt proc.

Liczba **długotrwale bezrobotnych**, zmniejszyła się w stosunku do 2014 roku o 17,5% (tj. o 10 057 osób), wynosząc na koniec 2015 roku 47 505 osób. Odsetek długotrwale bezrobotnych również zmniejszył się z poziomu 58,7% w 2014 na 56,9% w 2015 roku (spadek

o 1,8 pkt proc). Jest to pozytywny wynik, bowiem w RPDZ na 2015 rok, założono utrzymanie wskaźnika udziału procentowego długotrwale bezrobotnych na poziomie nie wyższym niż 60,6%.

Wykres 7. Wybrane grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy 2014-2015⁴

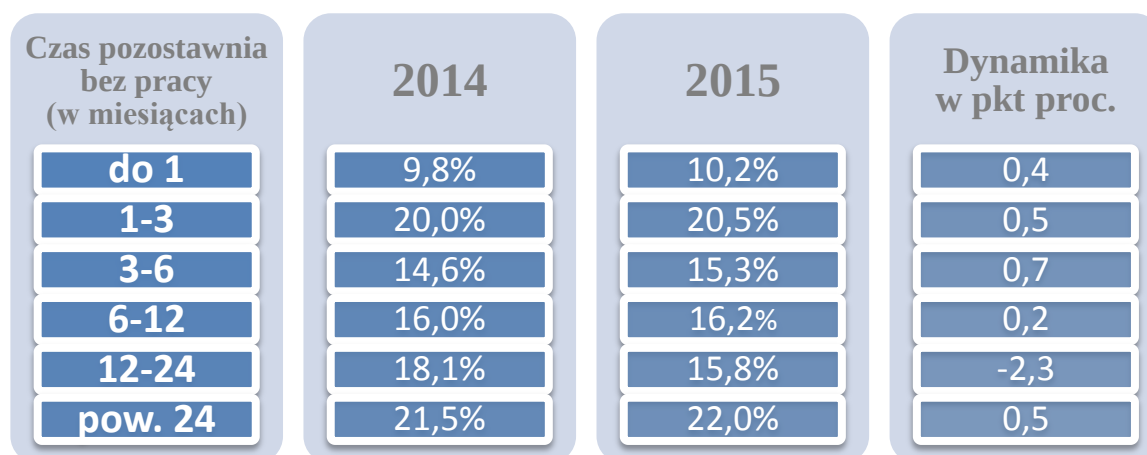

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

W rejestrach powiatowych urzędów pracy, na koniec 2015 roku pozostawały 22 772 osoby **powyżej 50 roku życia**, w odniesieniu do roku 2014 ich liczba spadła o 2 209 osób (o 8,8%). Pomimo spadku liczby bezrobotnych analizowanej grupy wiekowej w 2015 roku, ich odsetek zwiększył się o 1,8 pkt proc. do poziomu 27,3%.

Bezrobotne osoby **niepełnosprawne**, w liczbie 5 148, stanowiły na koniec roku 2015 6,2% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w województwie. Przed rokiem zarejestrowanych było o 773 osoby (o 13,1%) w tej kategorii więcej. Udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych w porównaniu z rokiem 2014 zwiększył się o 0,2 pkt proc.

Rysunek 4. Struktura bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według czasu pozostawania bez pracy (2014-2015)

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

⁴ Ustawa o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 27 maja 2014 r. wprowadziła zmianę definicji bezrobotnego w szczególnej sytuacji na rynku pracy, są nimi: bezrobotni do 30 roku życia; bezrobotni długotrwale; bezrobotni powyżej 50 roku życia; bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej; bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Dopiero nowelizacja ustawy wprowadziła kategorię osób bezrobotnych do 30 roku życia, zatem, statystyki za 2014 rok nie uwzględniają tej grupy bezrobotnych.

Bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy można wyróżnić pod względem cech socjodemograficznych. Czas pozostawania bez pracy, jest bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na późniejszą adaptacyjność na rynku pracy, bowiem dłuższy okres bezrobocia, może w efekcie przyczynić się do wykluczenia społecznego tej grupy bezrobotnych i trudności z powrotem na rynek pracy.

W roku 2015 największy odsetek – 22,0% (18 400 osób) stanowią osoby pozostające bez zatrudnienia najdłużej, czyli **powyżej 24 miesięcy**. W stosunku do 2014 roku odnotowano wzrost wartości tego wskaźnika o 0,5 pkt proc. Natomiast najmniejszy odsetek w ogólnym bezrobociu występuje wśród osób pozostających bez zatrudnienia **do 1 miesiąca** – 10,2% (8 522 osoby). W stosunku do roku 2014, w tej grupie również odnotowano wzrost wartości wskaźnika o 0,4 pkt proc. Pod kątem czasu pozostawania bez pracy jedynie odsetek bezrobotnych, którzy pozostają w rejestrach od 12 do 24 miesięcy uległ zmniejszeniu, w stosunku do 2014 roku o 2,3 pkt proc.

Rysunek 5. Struktura bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według grup wiekowych (2014-2015)

Wiek	2014	2015	Dynamika w pkt proc.
18-24	17,2%	15,7%	-1,5
25-34	27,5%	27,4%	-0,1
35-44	21,0%	20,9%	-0,1
45-54	19,4%	19,0%	-0,4
55-59	11,0%	11,8%	0,8
60 lat i więcej	3,9%	5,2%	1,3

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

Poddając analizie wiek osób bezrobotnych, można zauważyć, iż 22 865 osób, w 2015 roku było w wieku pomiędzy **25-34 lata**, tj. w okresie, w którym dopiero wkracza się na rynek pracy lub w którym funkcjonuje się stosunkowo krótko. Odsetek tej grupy bezrobotnych, na koniec 2015 roku wyniósł 27,4%, zatem w odniesieniu do 2014 roku spadł o 0,1 pkt proc. Sporą grupę bezrobotnych (17 443 osoby) stanowiły osoby bezrobotne w wieku **35-44 lata**. Pozostawanie tak licznej grupy osób w tym wieku w rejestrach urzędach pracy, sugeruje, iż pomimo tego, iż są w wieku produkcyjnym, mają duże problemy ze znalezieniem

zatrudnienia. W odniesieniu do 2014 roku udział procentowy tej grupy w ogólnym bezrobociu obniżył się 0,1 pkt proc. (z 21,0% w 2014 roku do 20,9% w 2015 roku).

W 2015 roku, najbardziej zmniejszył się odsetek osób bezrobotnych w wieku **18-24 lata**. W analizowanym okresie, w rejestrach urzędów pracy pozostawało 13 144 bezrobotnych w tej kategorii, tj. 15,7% ogółu bezrobocia i w porównaniu do 2014 roku ich udział procentowy spadł o 1,5 pkt proc. Ze statystyk urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego wynika, iż udział procentowy w ogólnym bezrobociu osób starszych wzrasta.

Analizując grupę wiekową **osób w wieku 55-59 lat**, można zauważyć iż w 2015 roku, pomimo spadku liczby osób w tej kategorii wiekowej o 9,0%, tj. o 970 osób, do poziomu 9 862 osób, ich odsetek wzrósł o 0,8 pkt proc. i ukształtował się na poziomie 11,8%. Powodem wzrostu odsetka osób w ogóle bezrobocia, jest to, iż nastąpiła większa dynamika spadku ogółu bezrobocia, niż tej kategorii osób.

Nieco inaczej jest wśród osób w kategorii wiekowej **60 lat i więcej**. W 2015 roku ich liczba wyniosła 4 309 osób, a odsetek w ogólnym bezrobociu wyniósł 5,2%, zatem nastąpił wzrost o 1,3 pkt proc. Dodatkowo liczba osób bezrobotnych powyżej 60 roku życia również się zwiększyła w 2015 roku o 13,2% (502 osoby), jest to związane m.in. z podwyższeniem wieku emerytalnego w Polsce.

Rysunek 6. Struktura bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według wykształcenia (2014-2015)

Wykształcenie	2014	2015	Dynamika w pkt proc.
Wyższe	8,9%	9,1%	0,2
Policealne i średnie zawodowe	19,3%	19,3%	0,0
Średnie ogólnokształcące	10,9%	10,8%	-0,1
Zasadnicze zawodowe	27,5%	27,4%	-0,1
Gimnazjalne i poniżej	33,4%	33,5%	0,1

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

Struktura osób bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy względem wykształcenia od wielu lat pozostaje niezmienna. Największy odsetek w ogólnym bezrobociu stanowią osoby z najniższym wykształceniem - **gimnazjalnym i niższym** (w liczbie

27 954 osób wynosiły 33,5% ogółu bezrobocia) oraz **zasadniczym zawodowym** (22 880 osób, tj. 27,4%). Obie te grupy na koniec 2015 roku stanowiły 60,9% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy. Przewaga osób słabo wykształconych w rejestrach urzędu pracy ukazuje, iż poziom wykształcenia ma duże znaczenie na rynku pracy. W odniesieniu do roku 2014 odsetek tej grupy (gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe), traktowanej jako całość, nie uległ zmianie i pozostał na takim samym poziomie, jak w 2014 roku, tj. 60,9%. W tym okresie liczba bezrobotnych w omawianych grupach zmniejszyła się odpowiednio o 14,7% (4 812 osób) oraz 15,3% (4 148 osób). Najmniejszy odsetek w ogóle bezrobocia stanowili bezrobotni z wykształceniem **wyższym**. W rejestrach urzędów pracy, na koniec 2015 roku figurowało 7 583 osób bezrobotnych z tej grupy (tj. 9,1%), a w stosunku do roku poprzedniego ich udział procentowy zwiększył się o 0,2 pkt proc. Był to największy wzrost odsetka osób w ogóle bezrobocia wobec wszystkich poziomów wykształcenia bezrobotnych.

Rysunek 7. Struktura bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według stażu pracy (2014-2015)

Staż pracy	2014	2015	Dynamika w pkt proc.
do 1 roku	16,1%	17,3%	1,2
1-5	23,6%	24,0%	0,4
5-10	15,5%	15,4%	-0,1
10-20	15,7%	15,7%	0,0
20-30	9,9%	9,8%	-0,1
30 i więcej	3,1%	3,2%	0,1
bez stażu	16,1%	14,6%	-1,5

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

Doświadczenie zawodowe jest szczególnie cenione przez pracodawców. W roku 2015 w regionie, największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby posiadające staż pracy stosunkowo niewielki, czyli **od 1 do 5 lat** – stanowili oni 20 006 osób (tj. 24,0%) w ogólnej liczbie bezrobotnych w tej kategorii. Odnosząc się do roku poprzedniego, można zauważyć, iż odsetek osób w tej grupie zwiększył się o 0,4 pkt proc., przy jednoczesnym spadku liczby osób o 3 201 osób (tj. o 13,8%).

Bezrobotni posiadający staż pracy **do 1 roku** stanowili na koniec 2015 roku 17,3% ogółu (14 469 osób). W odniesieniu do poprzedniego roku, poziom bezrobocia, wśród tej kategorii bezrobotnych zwiększył się o 1,2 pkt proc., przy czym ich liczba spadła o 8,2% (1 292 osoby).

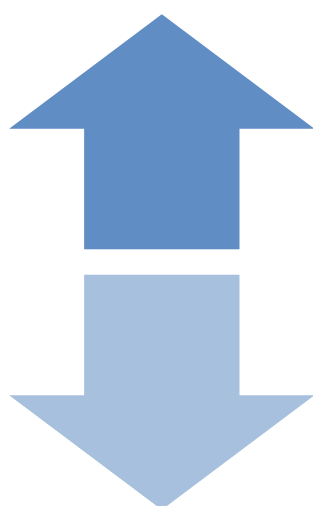
Podkreślić należy, iż w analizowanym okresie (lata 2014-2015) największy - 1,5 pkt proc. spadek odsetka w ogóle bezrobocia nastąpił wśród osób **nie posiadających stażu pracy**, z poziomu 16,1% w 2014 roku, do 14,6% w 2015 roku. Również liczba bezrobotnych w tej kategorii zmniejszyła się najbardziej, bo o 22,8% (tj. o 3 603 osoby).

Najmniejszą liczbę bezrobotnych stanowiły osoby ze stażem pracy **30 lat i więcej**. Według stanu na koniec 2015 roku wskaźnik dla tej grupy wiekowej ukształtował się na poziomie 3,2% (tj. 2 713 osób). Odsetek bezrobotnych tej kategorii w stosunku do roku poprzedniego zwiększył się o 0,1 pkt proc., zaś ich liczba spadła o 10,4% (tj. o 316 osób).

2.5.Oferty wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej

W 2015 roku, powiatowe urzędy pracy w regionie dysponowały 55 085 ofertami wolnych miejsc pracy i miejscami aktywizacji zawodowej. Względem 2014 roku nastąpił wzrost o 2 631 ofert (5,0%). Oferty z wolnego rynku stanowiły ponad połowę wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, czyli 54,4% (29 959 ofert). Z czego wynika, iż sytuacja na rynku pracy w regionie się poprawia i są generowane nowe miejsca pracy. Wśród ogółu ofert pracy było 15 481 (28,1%) wolnych miejsc aktywizacji zawodowej (m.in. staży, szkoleń, przygotowania zawodowego, prac społecznie użytecznych). W 2015 roku odnotowano również 9 645 subsydiowanych miejsc pracy (m.in. prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy), które stanowiły 17,5% ogółu ofert.

Rysunek 8. Wzrost wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w latach 2014-2015 do powiatowych urzędów pracy

- o **16,1%** (4 156 ofert) **zwiększyła się** liczba ofert **niesubsydiowanych**

- o **0,1%** (9 ofert) **zmniejszyła się** liczba ofert zatrudnienia **subsydiowanego**

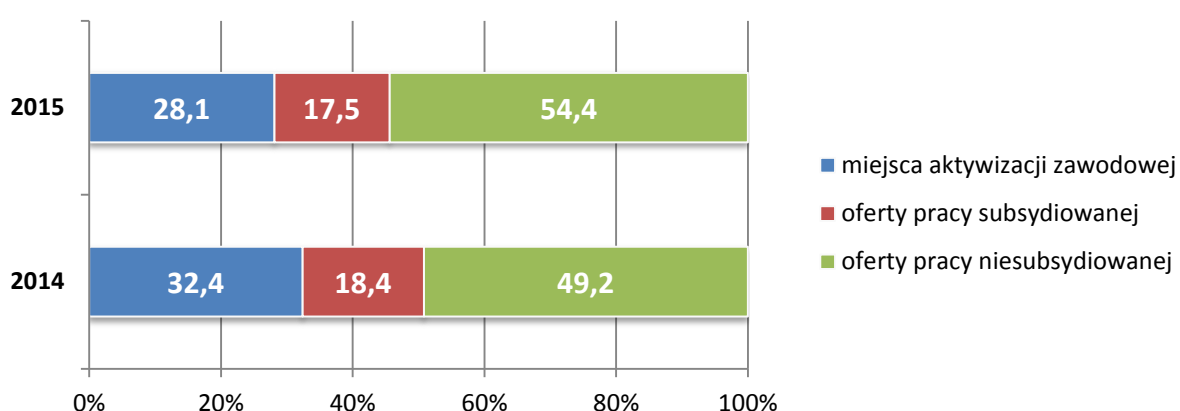
- o **8,9%** (1 516 ofert) **zmniejszyła się** liczba **wolnych miejsc aktywizacji zawodowej**

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Od kilku lat, mamy do czynienia ze zmianą struktury wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, systematycznie wzrasta bowiem liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców. W 2015 roku liczba ofert niesubsydiowanych, jakimi dysponowały urzędy pracy, w regionie wzrosła o 16,1%, tj. o 4 156 ofert.

Odwrotny trend obserwujemy w przypadku ofert zatrudnienia subsydiowanego. W stosunku do 2014 roku nastąpił spadek tych ofert o 0,1% (tj. o 9), a ich odsetek zmniejszył się o 0,9 pkt proc. Zmniejszyła się również liczba oferowanych bezrobotnym miejsc aktywizacji zawodowej - o 8,9% tj. o 1 516, a ich odsetek zmniejszył się o 4,3 pkt proc.

Tabela 4. Oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim pozyskane w latach 2014-2015

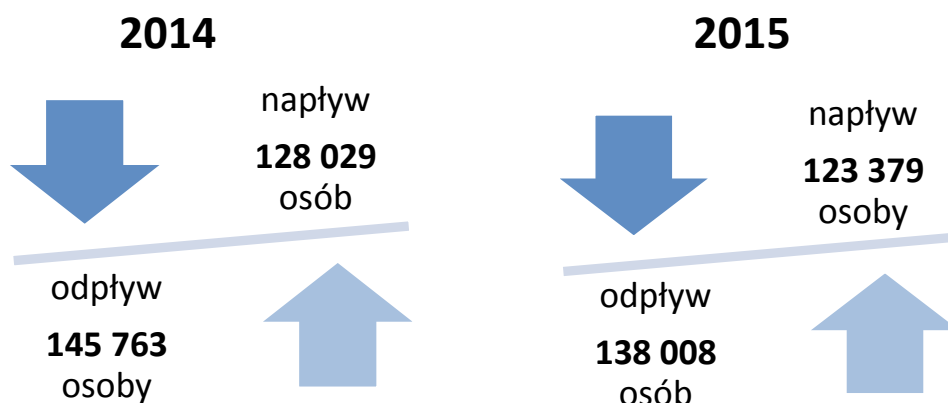
Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

2.6. Płynność bezrobocia

Podobnie jak rok wcześniej, tak w 2015 roku, liczba osób rejestrujących się w urzędach pracy w regionie, nadal się zmniejszała. W ciągu roku zarejestrowanych zostało 123 379 osób, jest to o 4 650 osób (3,6%) mniej niż w roku poprzednim (dla porównania w 2014 roku nastąpił spadek o 13 960 osób, tj. o 9,8%). Liczba osób, które po raz kolejny się zarejestrowały się w urzędach pracy w regionie również się zmniejszyła. W 2014 roku, ponownie bezrobotnymi zostało 106 215 osób (stanowi to 86,1% ogółu zarejestrowanych), jest to o 3 361 osób (3,1%) mniej niż w 2014 roku. Po udziale w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu, ponownie powróciło do rejestrów urzędów pracy 18 480 osób (tj. 17,4% ogółu rejestrujących się po raz kolejny), jest to 2 743 osoby (12,9%) mniej niż w 2014 roku. Po raz pierwszy z wnioskiem o przyznanie statusu bezrobotnego wystąpiły

17 164 osoby tj. 13,9% napływu. Liczba tych osób, w stosunku do 2014 roku, spadła o 1 289 osób (tj. 7,5%).

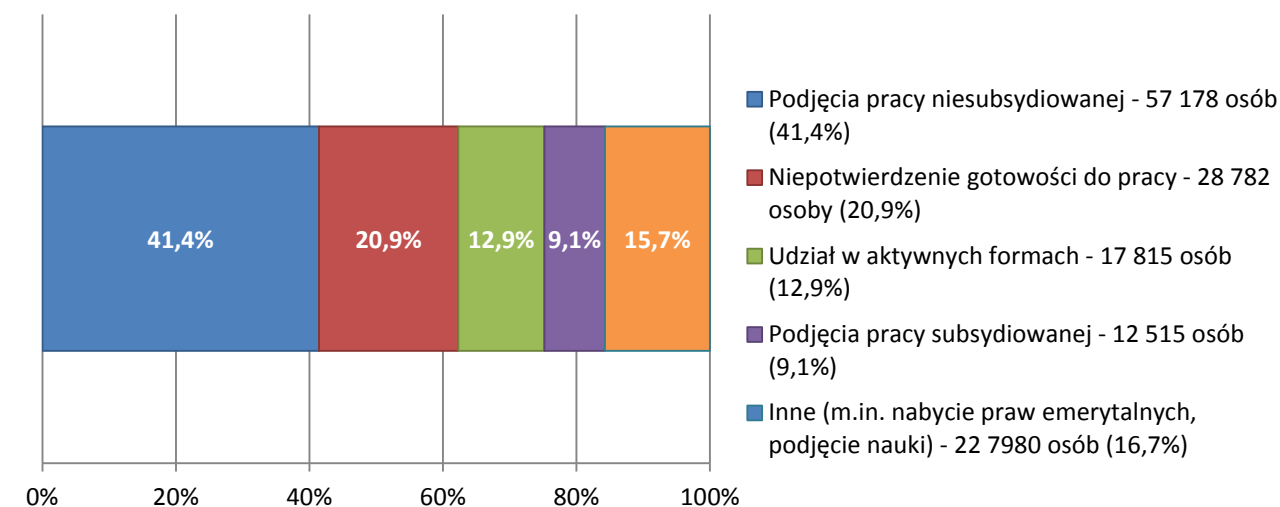
Rysunek 9. Odpływy i napływy do bezrobocia w latach 2014-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS-01.

W 2015 roku, w regionie z ewidencji bezrobotnych wyrejestrowano 138 008 osób, jest to o 7 755 osób (5,3%) mniej niż przed rokiem. Podobnie jak w 2014 roku, podjęcie pracy niesubsydiowanej było w analizowanym okresie najczęstszym powodem wyłączeń z rejestrów urzędów pracy, które dotyczyło 57 178 osób (41,4%). Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy, było powodem wyrejestrowania 28 782 osób (20,9%). W 2015 roku udział w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu rozpoczęło 17 815 osób (12,9%), zaś pracę subsydiowaną, czyli m.in. prace interwencyjne, dotacje dla bezrobotnych, doposażenia dla pracodawców lub roboty publiczne podjęło 12 515 osób (9,1% odpływu).

Wykres 8. Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2015 roku

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

2.7. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

W 2015 roku, przy użyciu środków z Funduszu Pracy i EFS urzędy pracy w regionie na aktywizację zawodową skierowały 17 815 osób, jest to o 12,1% (2 459 osób) mniej niż w 2014 roku. Z ofert pracy subsydiowanej skorzystało 12 515 osób (wzrost o 1,9%, tj. o 232 osoby). Natomiast w ramach pośrednictwa pracy, lub dzięki własnej inicjatywie, pracę „z wolnego rynku” podjęło 57 178 osób - o 1,0% (564 osoby) więcej niż w 2014 roku.

Tabela 5. Podjęcia pracy oraz aktywizacja zawodowa bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2014-2015

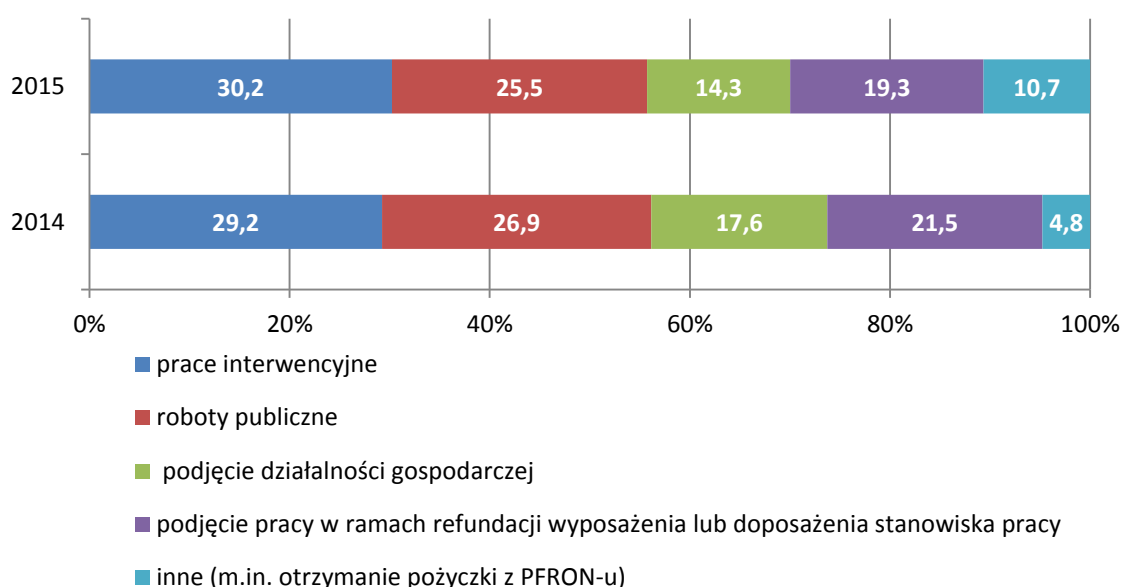
Wyszczególnienie	2014	2015	Zmiany do 2014 w liczbach	Zmiany do 2014 w %
PODJĘCIA PRACY	68 897	69 693	796	1,2
– SUBSYDIOWANEJ	12 283	12 515	232	1,9
w tym, m.in.:				
- prace interwencyjne	3 590	3 783	193	5,4
- roboty publiczne	3 305	3 192	-113	-3,4
- podjęcie działalności gospodarczej	2 161	1 789	-372	-17,2
- podjęcie pracy w ramach refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	2 641	2 418	-223	-8,4
– NIESUBSYDIOWANEJ	56 614	57 178	564	1,0
– SZKOLENIA	3 862	2 889	-973	-25,2
– PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	5 023	5 186	163	3,2
– STAŻ	11 387	9 685	-1 702	-14,9
– PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH	2	55	53	2650,0

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

Prace interwencyjne są nadal najczęstszą formą pomocy finansowej, z której korzystają pracodawcy w ramach subsydiowanego zatrudnienia. W ramach prac interwencyjnych zostały zatrudnione 3 783 osoby (tj. 30,2% ogółu), czyli o 5,4% (193 osoby) więcej niż w 2014 roku. W ramach subsydiowanego zatrudnienia, prace interwencyjne były jedyną formą aktywizacji, z której skorzystało więcej osób, niż w 2014 roku. Największy spadek nastąpił

wśród osób, rozpoczynających własną działalność gospodarczą, w ramach dotacji, bowiem w 2015 roku otrzymało ją 1 789 osób, o 17,2% (372 osoby) mniej niż przed rokiem. Dzięki refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, u 1 074 pracodawców, pracę podjęło 2 418 osób (19,3%), przy czym ich liczba spadła o 8,4% (tj. o 223 osoby) w stosunku do 2014 roku. Natomiast roboty publiczne w 2015 roku rozpoczęły 3 192 osoby (25,5%). W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił spadek uczestników tej formy zatrudnienia subsydiowanego o 3,4% (113 osób).

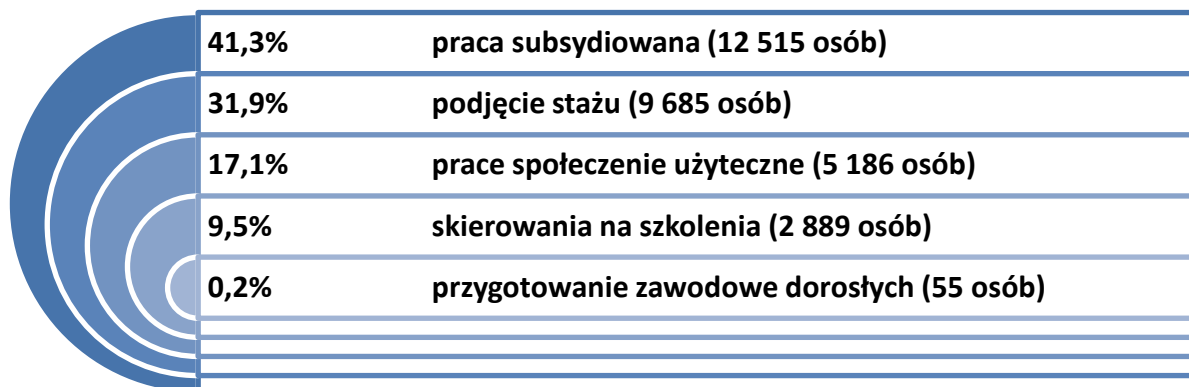
Wykres 9. Udział procentowy osób, którzy podjęli zatrudnienie subsydiowane z Funduszu Pracy i EFS w latach 2014-2015

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

Analizując formy aktywizacji zawodowej, z których skorzystali bezrobotni w 2015 roku, można zauważyć, iż liczba uczestników szkoleń oraz osób odbywających staż u pracodawcy spadła. Z możliwości odbycia szkolenia w 2015 roku skorzystało 2 889 osób, odnosząc się do 2014 roku, ich liczba spadła o ¼ (25,2%, tj. o 973 osoby). Pomimo tego iż w 2015 roku, z możliwości odbycia stażu zawodowego u pracodawcy skorzystało 9 685 bezrobotnych, ich liczba zmniejszyła się o 14,9% (tj. o 1 702 osoby). Natomiast liczba osób, które podjęły prace społecznie użyteczne zwiększyła się o 3,2% (tj. o 163 osoby), wynosząc w 2015 roku 5 186 osób. W analizowanym okresie wzrosła również liczba bezrobotnych, którzy odbyli przygotowanie zawodowe dorosłych, w 2014 były to 2 osoby, natomiast w 2015 roku już 55 osób (wzrost o 53 osoby, tj. o 2 650%).

Rysunek 10. Udział bezrobotnych w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu w 2015 roku w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

Poddając analizie strukturę osób objętych aktywizacją zawodową z Funduszu Pracy i EFS, można wyróżnić m.in.⁵:

- **16 331** kobiet, które stanowiły 53,8% ogółu bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu;
- **14 905** osób długotrwale bezrobotnych, tj. 49,1% ogółu objętych aktywizacją zawodową;
- **14 817** mieszkańców wsi (48,8%);
- **13 073** osoby do 30 roku życia (43,1%);
- **5 752** bezrobotnych powyżej 50 roku życia (19,0%).

Tabela 6. Aktywizacja zawodowa wybranych grup bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2015 roku

Wyszczególnienie	Podjęcia pracy			SZKOLENIA	(w tym w ramach bonu szkoleniowego)	STAŻE	(w tym w ramach bonu stażowego)	Przygotowanie zawodowe dorosłych	Prace społecznie użyteczne	Razem zaktywizowani środkami Funduszu Pracy
	Ogółem	Niesubsydiowana	Subsydiowana środkami urzędu pracy							
Ogółem	69 693	57 178	12 515	2 889	428	9 685	432	55	5 186	30 330
Kobiety	34 020	28 411	5 609	665	46	6 809	284	15	3 233	16 331
Zamieszkali na wsi	32 086	26 241	5 848	1 315	212	4 293	194	32	3 329	14 817
Do 30 roku życia	28 857	24 304	4 553	1 413	355	6 360	336	31	716	13 073
Bezrobotni pow 50 roku życia	11 816	9 002	2 814	267	0	779	0	3	1 889	5 752
Długotrwale bezrobotni	26 925	21 395	5 530	954	98	3 973	115	16	4 432	14 905

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, obliczenia własne.

⁵ Jedna osoba może posiadać status osoby bezrobotnej w kilku omawianych grupach osób bezrobotnych.

Rozdział 3.

Prognoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2016 roku

Według wstępnego szacunku Głównego Urzędu Statystycznego dotyczącego produktu krajowego brutto, w 2015 roku był on realnie wyższy o 3,6% niż w 2014 roku. Są to dane optymistyczne, lepsze od oczekiwań, bowiem Polski rząd przewidywał, iż PKB zwiększy się o 3,4%. We wzroście PKB nie przeszkodziła deflacja, embargo na polskie towary, czy problemy w gospodarce światowej. Czynnikiem najbardziej istotnym w kontekście wzrostu PKB był popyt krajowy, na który wpływ miała przede wszystkim konsumpcja wewnętrzna, w nieco mniejszym stopniu inwestycje.

W 2016 roku można się spodziewać dalszego stabilnego wzrostu gospodarczego, rząd Polski zakłada, iż produkt krajowy brutto powinien wzrosnąć o 3,8%. Natomiast Komisja Europejska przewiduje iż polska gospodarka będzie rozwijała się w 2016 roku w tempie 3,5%. W tym czasie prywatna konsumpcja powinna nadal rosnąć dzięki większym dochodom i sytuacji finansowej gospodarstw domowych, co będzie konsekwencją wzrostu płac i zatrudnienia. Tym samym według przewidywań KE, polska gospodarka nadal będzie utrzymywać się w czołówce Państw o największym wzroście gospodarczym, zaraz za Irlandią, Rumunią oraz Maltą. Prognozy te zweryfikowane niewątpliwie zostaną przez efekty wprowadzanych nowych ustaw, w tym m.in. podatku od sieci handlowych, programu 500+, podatku bankowego oraz faktu, iż jedna z agencji ratingowych obniżyła Polsce długoterminowy rating polskiego długu w walucie obcej.

Na gospodarkę Polski niewątpliwie wpływ wywierać będzie sytuacja społeczno-gospodarcza krajów Unii Europejskiej i światowych gospodarek. Do rozwiązania pozostały nieuregulowane w 2015 r. problemy, takie jak: kryzys migracyjny, nieustabilizowane stosunki z Rosją i kłopoty finansowe Grecji. Wśród krajów członkowskich coraz częściej pojawiają się pomysły ograniczania strefy Schengen i narastanie tendencji eurosceptycznych.

Rok 2015 zakończył się stabilną sytuacją na rynku pracy. Stopa bezrobocia na koniec roku osiągnęła rekordowo niski poziom zarówno w kraju (9,8%), jak i w regionie (16,3%). Tak dobrych wyników wskaźnik ten nie osiągnął od 2008 roku, kiedy to stopa bezrobocia w Polsce wyniosła 9,5%, natomiast w województwie - 16,8%.

W 2016 roku weszły w życie istotne zmiany, które mogą mieć wpływ na rynek pracy. Wprowadzenie nowego instrumentu może zwiększyć szansę na wejście i utrzymanie się na

rynku pracy młodych osób. Od 1 stycznia 2016 roku pracodawcy mogą ubiegać się o uzyskanie zwrotu kosztów zatrudnienia pracownika (osoby do 30 roku życia) przez 12 miesięcy. Pracodawca, który weźmie udział w refundacji, jest zobowiązany do dalszego zatrudniania pracownika przez kolejny rok już z własnych środków. Szacuje się, iż w 2016 roku, w kraju ok. 30 tys. młodych osób może otrzymać w ramach tego wsparcia zatrudnienie.

Z drugiej strony na funkcjonowanie na rynku pracy wpłynąć może również oskładkowanie umowy zlecenia do poziomu płacy minimalnej. Zmiana regulacji prawnej ma przede wszystkim być sposobem na walkę z nadużywaniem tej formy zatrudnienia przez pracodawców oraz lepsze zabezpieczenie pracowników. Pracodawcy obawiają się, iż taka zmiana może przyczynić się do utraty dochodów. Ryzyko może również wiązać się z tym, iż część osób realizujących zlecenia dla paru firm jednocześnie może zacząć pracować nielegalnie, a „szara strefa” będzie się powiększać.

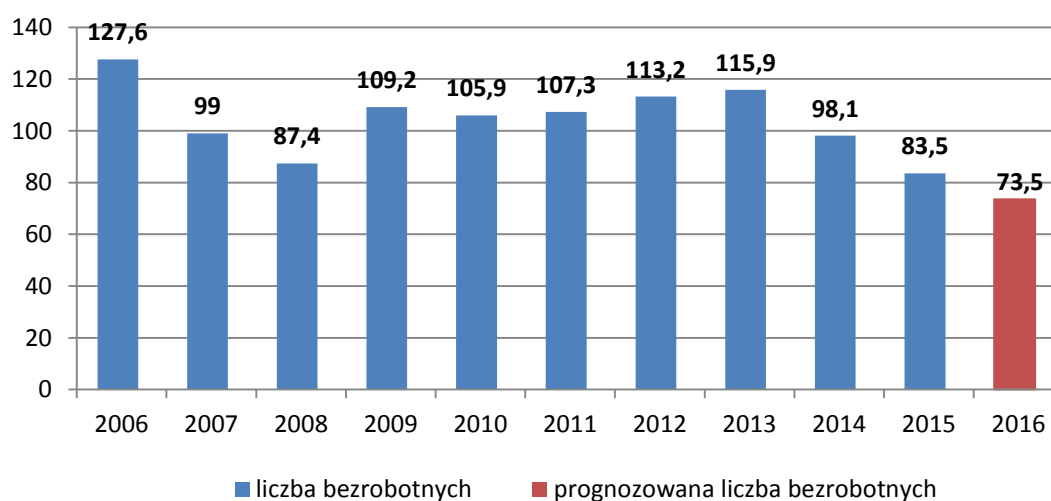
Nadzorowanie przestrzegania wprowadzonych zmian w prawie pracy, w tym legalności zatrudnienia należy do Państwowej Inspekcji Pracy. Od 2016 roku inspektorzy PIP nie będą mieli obowiązku, jak to miało miejsce dotychczas, uprzedzać przedsiębiorców o zamiarze wszczęcia kontroli. Nowa interpretacja przepisów ma przyczynić się do zwiększenia skuteczności działań inspektorów pracy. Zmiany, pozytywne z punktu widzenia pracowników, budzą sprzeciw ze strony pracodawców. Ich zdaniem zdestabilizuje to ich codzienną pracę.

Niezależnie od skutków wprowadzanych nowych przepisów, dla pracowników 2016 rok zapowiada się obiecująco, bowiem mogą liczyć na większe szanse na zatrudnienie oraz lepsze warunki pracy. Pracodawców czeka natomiast okres zmian legislacyjnych i podatkowych, z jakimi muszą się zmierzyć. Dodatkowo problemem może być rosnący deficyt pracowników w niektórych sektorach. Jak wynika z raportów dotyczących rynku pracy, niektóre branże mogą mieć spore trudności z rekrutacją odpowiednich pracowników, szczególnie w branży IT, gdzie jest ciągle rosnące zapotrzebowanie na specjalistów, przy jednoczesnej zwiększającej się emigracji do krajów Europy Zachodniej. Według danych GUS, po zauważalnym spadku liczby Polaków przebywających czasowo za granicą w latach 2008-2010, rok 2014 był kolejnym rokiem zwiększenia się liczby Polaków w innych krajach. W końcu 2014 roku poza krajem przebywało czasowo 2 mln 320 tys. Polaków; to o 124 tys. (5,6%) więcej niż w końcu 2013 roku. Istnieje zatem zagrożenie, iż w 2016 roku liczba Polaków pracujących poza granicami kraju może nadal wzrastać. Należy zaznaczyć, że w grupie tej duży odsetek stanowią będą osoby młode. Jest to zauważalny problem społeczny, ze względu na dalszy odpływ z lokalnych rynków pracy mobilnych, młodych, wykształconych osób, przy jednoczesnym zjawisku spadku liczby absolwentów szkół wchodzących na rynek pracy.

Pomimo potencjalnych zagrożeń, jakie mogły wystąpić w 2015 roku, sytuacja na regionalnym rynku pracy ulegała poprawie. Jeden z celów Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok zakładał utrzymanie poziomu bezrobocia na poziomie 90,7-98,1 tys. osób, a według statystyk na koniec 2015 roku w rejestrach urzędów pracy w regionie pozostawało 83,5 tys. osób. Zatem przygotowane prognozy okazały się nazbyt ostrożne i nie zakładały takiej poprawy na rynku pracy.

Obserwowany od dwóch lat spadek liczby osób zarejestrowanych, nie tylko w okresie prac sezonowych oraz zwiększenie się liczby ofert niesubsydiowanych, pozwala na optymistyczną prognozę na 2016 rok i oczekiwanie na dalszy spadek poziomu bezrobocia. Mając na względzie zarówno regionalne uwarunkowania rynku pracy, czynniki ekonomiczne oraz korzystne prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej Polski, Wojewódzki Urząd Pracy szacuje że poziom bezrobocia na koniec 2016 roku nie przekroczy poziomu 73,5 tys. osób, a więc będzie o 11,9% niższy niż w 2015 roku. W przypadku wzmocnienia się negatywnych determinantów, które mogą mieć wpływ na rynek pracy przewiduje się, iż poziom bezrobocia na koniec grudnia 2016 roku może zbliżyć się do poziomu szacowanego przez powiatowe urzędy pracy w regionie - 78,5 tys. osób.

Wykres 10. Poziom bezrobocia (w tys. osób) w latach 2006–2015 oraz prognozowana liczba bezrobotnych w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych PUP.

W oparciu o analizę statystyczną osób bezrobotnych oraz mając na względzie różne aspekty mające wpływ rynek pracy, można zakładać, że odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wybranych grup bezrobotnych wyniesie: do 29,8% dla osób do 30 roku życia, do 14,7% dla osób do 25 roku życia, do 28,8% będzie wynosił udział procentowy osób

bezrobotnych powyżej 50 roku życia, natomiast do 55,7% będą stanowili długotrwale bezrobotni. W 2016 roku, realizowana w województwie warmińsko-mazurskim aktywna polityka rynku pracy będzie nadal dążyła do jak najlepszego korzystania z programów rynku pracy w celu zdobycia zatrudnienia przez osoby bezrobotne oraz dążeniu do osiągnięcia efektywności zatrudnieniowej na poziomie nie niższym niż 56%.

Tabela 7. Prognoza wybranych wskaźników w 2016 roku

Prognoza wskaźników	Zakładana wartość
Utrzymanie poziomu bezrobocia na poziomie nie wyższym niż:	<73,5 tys. osób
Utrzymanie wskaźnika procentowego udziału wybranych grup w ogólnej liczbie bezrobotnych na poziomie nie wyższym niż:	
- osób do 30 roku życia	<29,8%
w tym osoby do 25 roku życia	<14,7%
- osób powyżej 50 roku życia	<28,8%
- długotrwale bezrobotnych	<55,7%
Osiągnięcie wskaźnika efektywności programów rynku pracy, finansowanych z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego na poziomie nie niższym niż:	56%

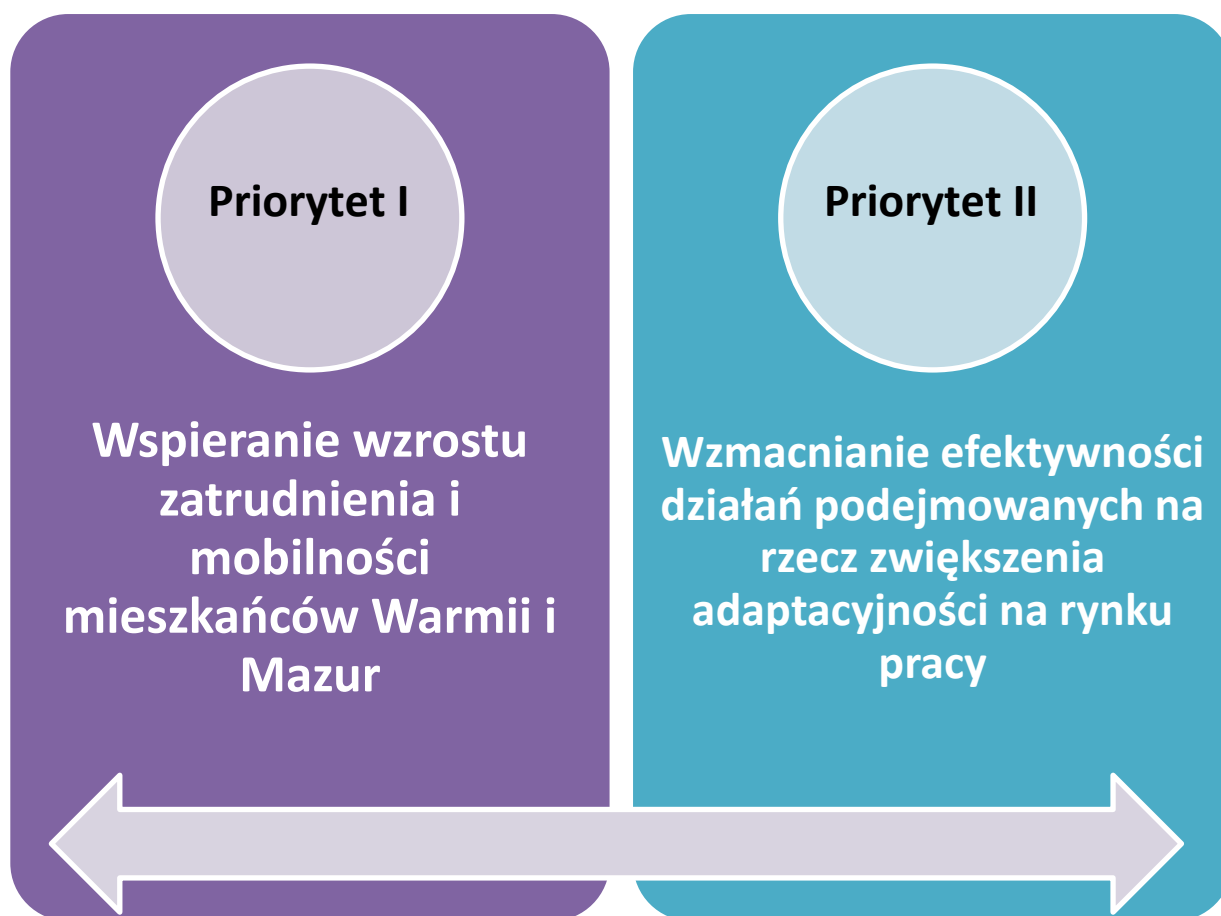
Rozdział 4.

Priorytety oraz priorytetowe grupy w 2016 roku

Pomimo pojawiania się tendencji pozytywnych na regionalnym rynku pracy np. w postaci zmniejszenia poziomu i stopy bezrobocia rejestrowanego, wzrostu wartości współczynnika aktywności zawodowej, wciąż trudna sytuacja w województwie warmińsko-mazurskim, wymaga prowadzenia polityki rynku pracy ukierunkowanej na rozwiązywanie najważniejszych problemów oraz poprawę efektywności działań służących ich rozwiązaniu.

Nierozwiązane problemy to wciąż wysoka stopa bezrobocia osób młodych, rosnący udział osób po 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych, a także niedopasowania strukturalne popytu i podaży.

Kierując się analizą sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, korzystając z doświadczeń wynikających z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2015 roku, jak również wpisując się w działania Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017, a także mając na uwadze pozostałe dokumenty strategiczne, na 2016 rok zaproponowano dwa główne priorytety:

Istotą Priorytetu 1: **Wspieranie wzrostu zatrudnienia i mobilności mieszkańców Warmii i Mazur**, będzie wsparcie udzielane zarówno osobom zaliczanym do grup defaworyzowanych w wejściu na rynek pracy, jak i pracodawcom w tworzeniu i utrzymaniu istniejących miejsc pracy. Realizując założenia Priorytetu, działania służb zatrudnienia skoncentrowane będą na dążeniu do pełnego wykorzystania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wynikających ze znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Jedną z ostatnio wprowadzonych zmian, obowiązującą od 1 stycznia br. jest refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia. Ta forma wsparcia kierowana jest głównie do pracodawców, jednak pośrednio korzystać z niej będą również bezrobotni.

W 2016 r. niezmiennie ważne będzie wspieranie przedsiębiorczości m.in. poprzez pomoc w tworzeniu nowych firm. Jest to bowiem skuteczny sposób na stymulowanie rozwoju ekonomicznego i społecznego regionu. Ogromną rolę odgrywać tu będzie wsparcie i promowanie miejsc pracy powstających w ramach ekonomii społecznej, w tym spółdzielni społecznych.

W najbliższych miesiącach wyzwaniem dla publicznych służb zatrudnienia, Ochotniczych Hufców Pracy, agencji zatrudnienia oraz innych uprawnionych podmiotów po uzyskaniu akredytacji, będzie stanowienie wprowadzenie nowego modelu świadczenia usług w ramach EURES, ukierunkowanego na konkretne grupy pracowników skłonnych do mobilności oraz pracodawców doświadczających trudności związanych z rekrutacją na terenie kraju.

Zwiększeniu mobilności zawodowej mieszkańców służyć też będą działania w zakresie zmiany i uzupełniania kwalifikacji. Podobnie jak w latach poprzednich, silny nacisk kładziony będzie więc na promocję uczenia się przez całe życie.

Istotą Priorytetu 2: **Wzmacnianie efektywności działań podejmowanych na rzecz zwiększenia adaptacyjności na rynku pracy**, jest określenie i prowadzenie regionalnej polityki rynku pracy, w taki sposób, aby jak najskuteczniej realizowane były działania wspierające wzrost zatrudnienia mieszkańców Warmii i Mazur.

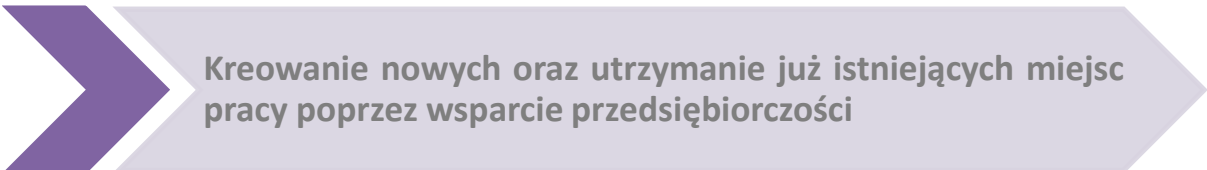
Aby osiągnąć ten cel niezbędna jest współpraca pomiędzy partnerami rynku pracy, na różnych etapach podejmowanych działań, tak przy definiowaniu lokalnych problemów jak i przy wspólnym ich rozwiązywaniu. Nie można także zapominać o rozwijaniu sprawnego monitoringu rynku pracy, wyniki którego będą stanowiły podstawę do wyciągania wniosków i usprawnienia funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia oraz innych instytucji działających na rzecz rynku pracy. Wpływ na jakość usług wpływ będą miały także szkolenia podnoszące kwalifikacje pracowników zatrudnionych w tych instytucjach. W 2016 roku, podobnie jak w latach poprzednich, nacisk położony będzie na poszukiwaniu nowych bardziej racjonalnych rozwiązań wspierających zatrudnienie.

Należy pamiętać o tym, iż osiągnięcie optymalnej efektywności działań na rynku pracy, możliwe będzie dzięki realizacji czterech podstawowych zasad:

- ✓ partnerstwa i dialogu na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- ✓ subsydiarności, wyrażającej się w udzielaniu pomocy obszarom i grupom osób, które nie są w stanie same poradzić sobie z trudnościami;
- ✓ koncentracji środków i nakładów na realizację konkretnych projektów;
- ✓ komplementarności udzielanego wsparcia.

PRIORYTET 1

Wspieranie wzrostu zatrudnienia i mobilności mieszkańców Warmii i Mazur

Kreowanie nowych oraz utrzymanie już istniejących miejsc pracy poprzez wsparcie przedsiębiorczości

- Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, w tym w ramach spółdzielni socjalnych, finansowane z Funduszu Pracy, RPO, PO WER.
- Refundacja kosztów zatrudnienia pracowników, w tym w wieku do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia.
- Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji pracowników i pracodawców z wykorzystaniem środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.
- Wsparcie pracodawców, którym pogorszyły się warunki prowadzenia działalności gospodarczej w celu ochrony miejsc pracy.
- Wsparcie osób zagrożonych zwolnieniami oraz zwolnionych w wyniku procesów restrukturyzacyjnych w przedsiębiorstwach.
- Promocja pożyczek na utworzenie stanowiska pracy lub na podjęcie działalności gospodarczej, udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy, w szczególności w sektorach należących do specjalizacji regionalnych: ekonomia wody, drewno i meblarstwo, żywność wysokiej jakości.

Wspieranie mobilności osób bezrobotnych na regionalnym i europejskim rynku pracy

- Zastosowanie pełnego zakresu usług, instrumentów i aktywnych programów rynku pracy wspierających mobilność osób bezrobotnych.
- Sięganie po dotąd niewykorzystane zasoby na rynku pracy (ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców wsi).
- Wsparcie i promocja idei uczenia się przez całe życie.
- Skoncentrowanie działalności sieci EURES szczególnie na pośrednictwie pracy poprzez ukierunkowanie działań na konkretne grupy pracowników skłonnych do mobilności oraz pracodawców doświadczających trudności związanych z rekrutacją na terenie kraju.
- Identyfikowanie i przeciwdziałanie przeszkodom w mobilności.
- Informowanie o warunkach życia i pracy w krajach Unii Europejskiej oraz na terenie Norwegii, Islandii, Liechtensteinu oraz Szwajcarii.

Zwiększenie szans na zatrudnienie oraz wzrost aktywności zawodowej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

- Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia, w tym w ramach działań Gwarancji dla młodzieży, RPO, PO WER oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- Wsparcie dla osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (m.in. osoby młode, kobiety, osoby powyżej 50 roku życia, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, niepełnosprawni oraz osoby o niskich kwalifikacjach).
- Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych, jako alternatywy zatrudniania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Realizacja działań aktywizacyjnych przez agencję zatrudnienia, mająca na celu podjęcie i utrzymanie odpowiedniej pracy lub działalności gospodarczej przez osobę długotrwale bezrobotną.
- Pomoc w powrocie lub wejściu na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3 i innymi osobami zależnymi.
- Aktywizacja zawodowa cudzoziemców objętych w Polsce ochroną międzynarodową.

PRIORYTET 2

Wzmacnianie efektywności działań podejmowanych na rzecz zwiększenia adaptacyjności na rynku pracy

Podnoszenie jakości usług świadczonych przez pracowników publicznych i Ochotniczych Hufców Pracy zatrudnienia

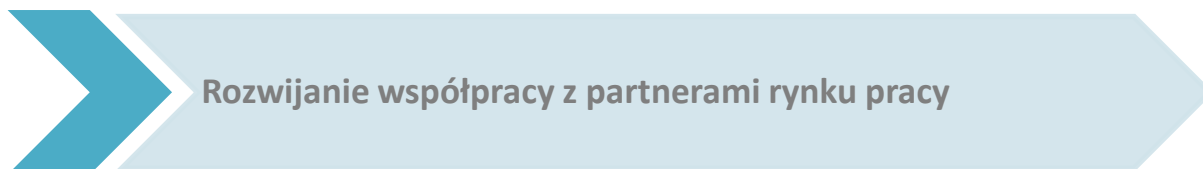
- Indywidualizowane podejście do klientów urzędów pracy – bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców (profilowanie pomocy, doradcy klienta).
- Sprawne realizowane zadań wynikających z obowiązującego prawa i dokumentów programowych UE.
- Wdrażanie nowych rozwiązań wspierających zatrudnienie (zlecanie działań aktywizacyjnych, refundacja pracodawcom części kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia -art. 150f Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).
- Doskonalenie kadr instytucji rynku pracy.
- Realizacja i uwzględnianie wyników badania satysfakcji klientów urzędów pracy.

Monitorowanie efektywności polityki rynku pracy

- Analiza efektywności programów promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej finansowanych z różnych źródeł, w tym z rezerwy MRPiPS.⁶
- Upowszechnianie programów/projektów o najwyższej skuteczności na rynku pracy (dobre praktyki).
- Analiza sytuacji na lokalnych rynkach pracy pod kątem badania zapotrzebowania na pracowników w określonych zawodach (barometr zawodów).

⁶ W 2016 roku do określenia wskaźników efektywności kosztowej i zatrudnieniowej będą brane następujące formy wsparcia: szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych na te miejsca bezrobotnych, jednorazowe środki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej.

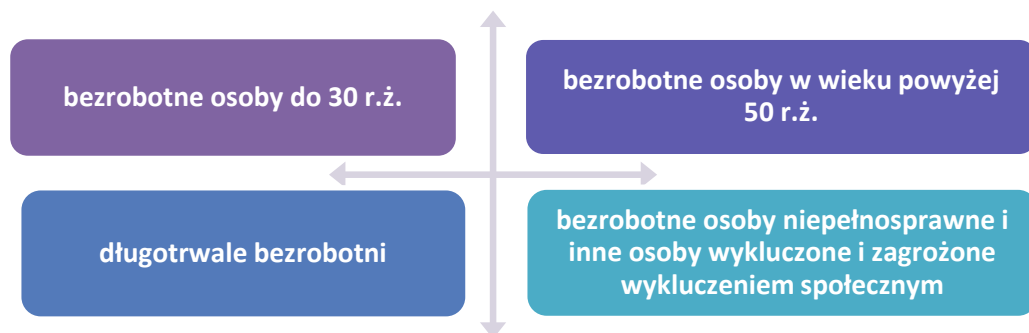
- Badanie efektywności wsparcia udzielonego ze środków KFS w latach 2014-2015.
- Monitoring sytuacji na regionalnym rynku pracy m.in. w zakresie zwolnień grupowych.

- Aktywne włączanie się partnerów rynku pracy na każdym etapie tworzenia i ewaluacji strategicznych dokumentów opracowywaniu dokumentów, określających cele i priorytetowe kierunki działań w obszarze regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich.
- Opiniowanie dokumentów dotyczących polityki rynku pracy poprzez gremium złożone z przedstawicieli różnych obszarów rynku pracy.
- Udział przedstawicieli publicznych służb zatrudnienia w zespołach/grupach roboczych tworzonych przez partnerów rynku pracy.
- Wspólna realizacja programów mających na celu wzrost zatrudnienia i rozwój mobilności mieszkańców Warmii i Mazur (m.in. zintegrowane działania powiatowych urzędów pracy, ośrodków pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych, w celu realizacji w partnerstwie zadań w ramach Programu Aktywizacja i Integracja).
- Wspieranie partnerstw na rzecz zatrudnienia.
- Doskonalenie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego (Warmińsko-Mazurski Pakt na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego).
- Współdziałanie z organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy.

4.1. Priorytetowe grupy osób w 2016 roku

W 2016 roku, priorytetowe wsparcie dotyczyć będzie następujących grup bezrobotnych: osób długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych. Rok 2016 będzie również kolejnym rokiem intensywnego wsparcia ludzi młodych głównie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Priorytetowe grupy bezrobotnych wzorem lat ubiegłych określone zostały w oparciu o analizę struktury regionalnego bezrobocia z uwzględnieniem założeń krajowej polityki zatrudnienia.

Pomimo odnotowanej poprawiającej się **sytuacji młodych ludzi na rynku pracy**, na co wskazuje m.in. zmniejszający się wskaźnik bezrobocia młodych, który po raz pierwszy od lat spadł poniżej 20%, wiele działań i programów kierowanych jest nadal do tej grupy wiekowej. Niezmiennym pozostaje bowiem fakt, iż w przypadku osób młodych stopa bezrobocia pozostaje ponad 2-krotnie, wyższa niż stopa bezrobocia ogółem. Sytuacja taka ma także miejsce w województwie warmińsko-mazurskim, gdzie stopa bezrobocia osób w wieku 15-24 lata wynosiła 19,5%, przy 8,3% stopie bezrobocia ogółem⁷. Szczególnej uwagi wymaga grupa młodzieży na rynku pracy określana jako NEET⁸, której poświęcić należy specjalne działania zarówno o charakterze prewencyjnym, jak i naprawczym. Istotą wszelkich innowacyjnych rozwiązań na rzecz młodzieży niepracującej i nieuczącej się jest zapobieganie poważnemu problemowi wykluczenia społecznego. Niepokojące ma Warmii i Mazurach jest zjawisko, iż co trzeci młody bezrobotny w regionie pozostaje bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się w urzędzie pracy.

Długotrwale bezrobocie jest zjawiskiem negatywnym, szczególnie w przypadku osób dopiero wchodzących na rynek pracy. Osoby długotrwale bezrobotne są kolejną grupą objętą szczególnym wsparciem. W przypadku tej grupy ważne są zarówno działania urzędów pracy, jak i te podejmowane w partnerstwie z ośrodkami pomocy społecznej oraz agencjami zatrudnienia.

Zaznaczyć należy, że wśród osób długotrwale bezrobotnych bardzo dużą grupę stanowią kobiety – 57%.⁹ Co czwarta długotrwale bezrobotna kobieta to matka posiadająca co najmniej jedno dziecko do 6-go roku życia. Sytuacja kobiet na rynku pracy, pomimo wielu działań, jest wciąż różna od sytuacji zawodowej mężczyzn. Współczynnik aktywności zawodowej kobiet jest niższy od mężczyzn. Na Warmii i Mazurach w III kwartale 2015 roku

⁷ Stopa bezrobocia wg BAEL w III kw. 2015 r., Aktywność ekonomiczna ludności w województwie warmińsko-mazurskim w III kwartale 2015 r., Urząd Statystyczny w Olsztynie, 2015.

⁸ Należący do kategorii NEET to ludzie młodzi, którzy z różnych przyczyn jednocześnie nie uczą się, nie pracują, nie przygotowują do zawodu uczestnicząc w różnych formach samokształcenia. Odsetek osób będących w NEET w Polsce w 2014 roku wynosił 16,6%. Źródło: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do>

⁹ Obliczenia własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

kształtował się on odpowiednio na poziomie 45,4% i 60,5%. Kobiety, pomimo że lepiej wykształcone i generalnie chętniej podnoszące swoje kwalifikacje, są częściej zawodowo bierne. Różnice pomiędzy sytuacją kobiet i mężczyzn można również dostrzec, analizując poziom bezrobocia, który od lat wyższy dla kobiet niż dla mężczyzn. Na koniec 2015 r. udział procentowy kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób w regionie wynosił 52,8%. Dlatego też kobiety, chociaż nie wyodrębnione jako grupa priorytetowa, stanowią we wszystkich działaniach istotną grupę docelową.

Do grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należą również **osoby powyżej 50 roku życia**. Podstawowymi przyczynami wpływającymi na poziom bezrobocia wśród osób w wieku 50+ są: aktualna sytuacja na rynku pracy, a także panujące stereotypy na temat starszych pracowników. W świetle tych przekonań postrzegani są oni jako osoby, mniej elastyczne, mobilne, mające niższą motywację do podnoszenia kwalifikacji, a także braki w znajomości nowych technologii oraz języków obcych. Atutem takich pracowników jest za to ich doświadczenie, znajomość branży oraz posiadane umiejętności i wiedza. Problem bezrobocia w analizowanej grupie osób może się nasilać także ze względu na postępujące się starzenie polskiego społeczeństwa. Pamiętać również należy, iż wydłużanie się okresu poszukiwania pracy może powodować wycofanie się tych osób z rynku pracy, co z kolei powodować może zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Grupą szczególnie narażoną na wykluczenie społeczne obok osób powyżej 50 roku życia są **osoby niepełnosprawne**. Możliwości podjęcia przez nich zatrudnienia są ograniczone. Tymczasem aktywność zawodowa jest jednym z najlepszych sposobów na wyjście z izolacji oraz na ogólną poprawę jakości życia. Dlatego tak ważne jest ograniczanie nie tylko barier architektonicznych i finansowych, ale przede wszystkim mentalnych. Likwidacji tych ostatnich służą organizowane specjalne kampanie społeczne. Do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy przyczyniają się również rozmaite programy wspierające ich zatrudnienie.

Adresatami działań regionalnej polityki rynku pracy będą także przedsiębiorcy tworzący nowe miejsca pracy oraz pracodawcy i pracownicy przedsiębiorstw, borykający się z przejściowymi trudnościami finansowymi. Ponadto w ramach instrumentu, jakim jest Krajowy Fundusz Szkoleniowy, będą przeznaczane środki na wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców.

Rozdział 5.

Główne źródła finansowania zadań ujętych w RPDZ na 2016 rok

Realizacja działań kierunkowych ujętych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok, będzie finansowana z różnorodnych źródeł. W ramach środków krajowych większość środków pochodzić będzie z Funduszu Pracy, a także Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, funduszy celowych.

Działania zapisane w RPDZ na 2016 rok realizowane będą również dzięki środkom Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Do wsparcia młodych na rynku pracy przyczynią się również działania w ramach programu „Gwarancje dla młodzieży”, realizowane będą zarówno ze środków krajowych, jak i przy udziale środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w ramach EFS oraz Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych.

Wstępną decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹⁰ z dnia 4 grudnia 2015 r., znak DF-I.4021.17.7.2015.JW.14 na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia limit środków Funduszu Pracy wynosi 158 064,5 tys. zł, z czego:

- kwota 153 695,5 tys. zł może być wydatkowana na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, przy czym w ramach tej kwoty ustalone zostały następujące środki na realizację projektów współfinansowanych z EFS:

- ✓ kwota 41 402 574,00 zł¹¹ przeznaczona na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i *dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników – w ramach regionalnego programu operacyjnego 2014-2020;*

¹⁰ Ostateczny limit środków Funduszu Pracy, którymi dysponować będzie województwo warmińsko-mazurskie, znany będzie po ustaleniu ustawy budżetowej na 2016 rok.

¹¹ Kwota ta będzie odpowiadać kwocie wynikającej z kontraktu terytorialnego, tj. 42 838 299,00 zł.

- ✓ kwota 38 074 172,00 zł przeznaczona na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.ii *trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży* – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój 2014-2020.

Ogółem do zakontraktowania w 2016 roku, w wyniku realizowanych konkursów planowana jest kwota 97 mln zł, w tym: 48 mln zł w RPO w konkursach, które będą realizowane w 2016 roku oraz 49 mln zł (18 mln zł – PO WER i 31 mln zł – RPO) w wyniku konkursów z 2015 roku.

Od stycznia 2016 roku, środki Funduszu Pracy będą mogły być przeznaczone na realizację nowego narzędzia aktywizacji osób bezrobotnych jakim jest refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych do bezrobotnych do 30 roku życia, o których mowa w art. 150 f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2016 roku, województwo warmińsko-mazurskie na ten cel dysponować będzie środkami w wysokości 35 282,6 tys. zł.

Ze środków Funduszu Pracy, w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego, będą pochodziły środki na wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców oraz pracowników. W 2016 roku dla samorządów powiatowych województwa warmińsko-mazurskiego przydzielono kwotę 4 952,0 tys. zł na finansowanie m.in. kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy, określenie zapotrzebowania na zawody na rynku pracy, badanie efektywności wsparcia udzielonego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, promocję Krajowego Funduszu Szkoleniowego, konsultacje i poradnictwo dla pracodawców w zakresie korzystania z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Ponadto do dyspozycji samorządu województwa w 2016 roku pozostawać będzie kwota 168,9 tys. zł głównie na działania promocyjne.

W 2016 roku ze środków Funduszu Pracy finansowana będzie również kontynuacja działań aktywizacyjnych zleconych agencji zatrudnienia, których celem jest intensyfikacja działań na rzecz osób długotrwale bezrobotnych poprzez szersze niż dotychczas, otwarcie rynku usług aktywizacyjnych dla sektora niepublicznego oraz rozwój współpracy między wszystkimi partnerami rynku pracy. Na ten cel MRPiPS przekaże naszemu województwu kwotę 8 944 tys. zł.

Podobnie jak w latach poprzednich poza środkami Funduszu Pracy, wynikającymi z podziału algorytmicznego, samorządy powiatowe mogą ubiegać się o dodatkowe środki Funduszu Pracy znajdujące się w rezerwie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Rozdział 6.

Monitoring wykonywania zadań RPDZ na 2016 rok

Monitoring realizacji RPDZ 2016 rok zostanie przeprowadzony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie. Podstawę do sporządzenia sprawozdania, a następnie sporządzenia wniosków z monitoringu, stanowią będą wskaźniki zawarte w poniższej tabeli, które odnoszą się do sytuacji na warmińsko-mazurskim rynku pracy. Sprawozdanie z monitoringu wykonania RPDZ 2016 stanowić będzie część informacji o sytuacji na rynku pracy w 2016 roku.

Wskaźniki monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok	Źródło informacji
1. Stopa bezrobocia rejestrowanego	GUS
2. Stopa bezrobocia wg BAEL	GUS
3. Współczynnik aktywności zawodowej	GUS
4. Wskaźnik zatrudnienia	GUS
5. Liczba bezrobotnych	WUP
6. Napływ do bezrobocia	WUP
7. Odpływ z bezrobocia	WUP
8. Wskaźnik płynności rynku pracy	WUP
9. Liczba ofert pracy	WUP
10. Wskaźnik udziału niesubsydiowanych ofert pracy w ogólnej liczbie ofert	WUP
11. Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę	WUP
12. Liczba osób bezrobotnych, które odbyły staże zawodowe	WUP
13. Liczba osób bezrobotnych, podejmujących działalność gospodarczą przy wsparciu środków Funduszem Pracy i PO KL	WUP
14. Liczba miejsc pracy, wspieranych Funduszem Pracy powstałych u regionalnych pracodawców	WUP
15. Liczba osób, które odbyły przygotowanie zawodowe dorosłych	WUP
16. Pracujący	GUS
17. Udział wybranych grup bezrobotnych w strukturze regionalnego bezrobocia: – bezrobotni do 30 roku życia – bezrobotni powyżej 50 roku życia – długotrwale bezrobotni – bezrobotni niepełnosprawni – bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych – bezrobotni zamieszkali na wsi – kobiety	WUP
18. Wydatki z Funduszu Pracy na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację bezrobotnych	WUP
19. Wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego	WUP

Załączniki do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2016 rok

Zespół do spraw Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok¹²

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja
1	Miron Sycz	Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego
2	Zdzisław Szczepkowski	Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie
3	Wiesław R. Drożdżyński	Wicedyrektor ds. Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie
4	Franciszek Romanowski	Przedstawiciel Biura Cechu Rzemiosł Różnych w Olsztynie
5	Włodzimierz Szelążek	Prezes Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie
6	Krystyna Dudzińska	Dyrektor Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie i Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego. Przewodnicząca Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego
7	Bogumiła Łojewska	Przedstawiciel Regionu Warmińsko-Mazurskiego NSZZ Solidarność
8	Marek Obrębski	Dyrektor Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Olsztynie
9	Hanna Królikowska	Przedstawiciel Departamentu Kultury i Edukacji (Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego)
10	Maria Góralczyk	Dyrektor Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Elblągu
11	Marzena Hermańska	Kierownik działu kadr Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
12	Mieczysław Królicki	Dyrektor Biura Warmińsko-Mazurskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości
13	Barbara Wyłuddek	Wiceprzewodnicząca Prezydium Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego
14	Natalia Jędrasik	Przedstawiciel Oddziału Okręgowego NBP w Olsztynie
15	Stanisław Kowalczyk	Członek Rady OPZZ Województwa Warmińsko-Mazurskiego
16	Mirosław Śledzianowski	Dyrektor Zrzeszenia Prywatnego Handlu i Usług w Olsztynie
17	Joanna Balcerzak	Przedstawiciel Urzędu Statystycznego w Olsztynie
18	Anna Piasecka-Krysztuł	Kierownik Biura Strategii i Monitorowania Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
19	Grzegorz Paciulan	Przewodniczący Warmińsko-Mazurskiego Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych
20	Janusz Surmacz	Przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
21	Wiesława Przybysz	Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego)
22	Krzysztof Salczyński	Dyrektor Centrum Kształcenia Ustawicznego w Olsztynie
23	Joanna Karwowska	Kierownik Biura Aktywizacji i Promocji Obszarów Wiejskich Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa (Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego)
24	Marta Piątek	Przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
25	Joanna Glezman	Pełnomocnik Marszałka ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi (Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego)
26	Bożena Ziomek	Dyrektor Grupy OSB
27	Grażyna Przasnyska	Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Kuratorium Oświaty
28	Dorota Kopeć	Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej (Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego)

¹² Zgodnie z Uchwałą nr 67/778/15/V z dnia 15 grudnia 2015 roku.

Harmonogram opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok

Zadania do realizacji	Jednostka wykonawcza	Listopad 2015	Grudzień 2015	Styczeń 2016	Luty 2016	Marzec 2016
Powołanie Zespołu WUP ds. opracowania materiałów do RPDZ na 2016 rok	Dyrektor WUP (zarządzenie)					
Przygotowanie wniosku do Zarządu Województwa w sprawie powołania Regionalnego Zespołu ds. Opracowanie Projektu RPDZ na 2016 rok	Wydział PRP					
Powołanie Regionalnego Zespołu ds. Opracowania Projektu RPDZ na 2016 rok	Zarząd Województwa (uchwała)					
Opracowanie założeń RPDZ 2016 oraz projektu struktury dokumentu	Zespół WUP (Wydział PRP)					
Ukonstytuowanie się i organizacja prac Regionalnego Zespołu ds. Opracowania Projektu RPDZ na 2016 rok	Regionalny Zespół					
Prace nad projektem RPDZ (część merytoryczna)	Zespół WUP (Wydział PRP)					
Konsultacje projektu RPDZ	Partnerzy społeczni, PUP, Wojewódzka Rada Rynku Pracy					
Przyjęcie projektu RPDZ	Regionalny Zespół					
Przyjęcie projektu RPDZ	Wojewódzka Rada Rynku Pracy, Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego					
Przekazanie projektu RPDZ do Zarządu Województwa	WUP					
Przyjęcie projektu RPDZ przez Zarząd Województwa	Zarząd Województwa					

Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim

PUP	grudzień 2014	listopad 2015	grudzień 2015	wzrost/spadek 4 - 2	wzrost/spadek 4 - 3
1	2	3	4	6	7
podregion elbląski	18,7	15,8	16,0	-2,7	0,2
Braniewski	29,0	26,4	27,3	-1,7	0,9
Działdowski	23,3	20,4	21,1	-2,2	0,7
Elbląski	26,0	22,8	23,0	-3,0	0,2
Iławski	8,9	7,5	7,3	-1,6	-0,2
Nowomiejski	19,3	14,2	15,1	-4,2	0,9
Ostródzki	20,4	16,4	16,8	-3,6	0,4
M. Elbląg	15,3	13,1	12,9	-2,4	-0,2
podregion ełcki	23,0	19,6	20,2	-2,8	0,6
Ełcki	22,9	18,5	19,3	-3,6	0,8
Giżycki	17,0	15,2	16,0	-1,0	0,8
Olecki	20,9	18,0	18,5	-2,4	0,5
Piski	29,8	26,6	26,3	-3,5	-0,3
Gołdapski	21,3	17,9	19,1	-2,2	1,2
Węgorzewski	28,1	23,0	24,6	-3,5	1,6
podregion olsztyński	17,2	14,5	14,8	-2,4	0,3
Bartoszycki	27,5	24,2	24,6	-2,9	0,4
Kętrzyński	29,7	26,5	27,4	-2,3	0,9
Lidzbarski	24,8	21,8	22,2	-2,6	0,4
Mrągowski	19,9	17,2	17,8	-2,1	0,6
Nidzicki	18,1	14,5	15,3	-2,8	0,8
Olsztyński	20,2	17,0	17,5	-2,7	0,5
Szczygieński	22,4	17,8	17,6	-4,8	-0,2
M. Olsztyn	6,9	5,7	5,9	-1,0	0,2
Województwo	18,9	15,9	16,3	-2,6	0,4
Polska	11,5	9,6	9,8	-1,7	0,2

Źródło: GUS Warszawa.